

Jaarverslag 2021

RAY
OF
HOPE

INHOUDSOPGAVE

1. Doelstellingen in 2021	4
2. Interne werking.....	6
2.1 Bestuursorgaan	6
2.1.1 Algemene Vergadering	6
2.1.2 Raad van Bestuur	6
2.1.3 Directiecomité.....	7
2.2 Team	7
2.2.1 Personeelsteam	7
2.2.2 Andere Teamleden	8
2.2.3 Vrijwilliger	8
2.2.4 Werking van het Team.....	9
2.2.5 Werkinstrumenten.....	9
2.2.6 Vergaderingen binnen de adoptiesector.....	10
2.2.7 Vorming van de personeelsleden.....	11
2.2.8 Op weg naar een eengemaakte interlandelijke adoptiedienst.....	12
3. Werking in België	15
3.1 Procedure die KA doorlopen voor ze bij ROH terechtkomen	15
3.1.1 Aanmelding en informatiesessie	15
3.1.2 Gerichte doorstroom	15
3.1.3 Voorbereiding door Steunpunt Adoptie.....	17
3.1.4 Geschiktheid van kandidaat-adoptanten	17
3.2 Procedure die KA doorlopen bij ROH.....	19
3.2.1 Informeren van kandidaat-adoptanten	19
3.2.2 Wachtlijstbeheer	20
3.2.3 Intake	22
3.2.4 Voorbereiding van de kandidaat-adoptanten.....	25
3.2.5 Toewijzing.....	26
3.2.6 Reisvoorbereiding	27
3.2.7 Huisbezoek voor afreis.....	28
3.2.8 Aankomstgesprek.....	28
3.2.9 Nazorg	29
4. Landen.....	39
4.1. Algemeen	40
4.2. India	43
4.3 Burkina Faso.....	44

4.3. China.....	47
4.4. Haïti - Proeffase.....	48
4.5. Vietnam - Proeffase.....	50
4.6. Marokko - Proeffase	51
4.7. Bhutan – afsluiten proeffase	51
4.8. Slovaĳie – proeffase goedgekeurd, on hold.....	52
4.9. Ethiopië - Roots.....	53
4.10.Sri Lanka – Roots	53
4.11.Landen in Onderzoek.....	54
4.11.1Burundi	54
4.11.2Rwanda	55
4.11.3Benin	55
4.11.4.Democratische republiek Congo.....	56
5 Evaluatie.....	57
5.1 Evaluatie van de werking.....	57
BIJLAGE 1 : Samenvatting van het Belevingsonderzoek ‘Adoptieouders en geadopteerden over hun adoptietraject bij Ray of Hope’.....	58
Bijlage 2: Verslag 1 ^e denkdag ‘adoptie bij de tijd’	60

1. Doelstellingen in 2021

2020 eindigden we met de resultaten van het Belevingsonderzoek 'Adoptieouders en geadopteerden over hun adoptietraject bij Ray of Hope'. Dit onderzoek werd uitgevoerd door de Arteveldhogeschool in opdracht van Ray of Hope.¹

Vanuit de zorg voor kwaliteit van haar begeleiding wilde Ray of Hope nagaan hoe adoptieouders en geadopteerden de begeleiding door ROH in de voorbije 25 jaar hebben ervaren.

Uit het onderzoek komen zowel sterktes van de adoptiedienst als aanbevelingen voor verbetering naar voor. Deze werden geformuleerd in vorm van een kijkkader.

Het onderzoeksrapport formuleerde aanbevelingen voor ROH:

- Inzetten op een zo persoonlijk mogelijk aanpak die aansluit bij de beleving van de ouders.
- Professioneel handelen steeds toetsen aan 'vertrouwen-relatie-communicatie'.
- Eigen expertise verder ontwikkelen maar ook afbakenen. Nazorg is hier belangrijk. Doorverwijzen voor die aspecten die niet tot de kerntaak behoren.
- Aandacht voor de stem van de geadopteerde met aandacht voor identiteitsvragen en maatschappelijke context van adoptie. Proactief communiceren met de doelgroep en duidelijk maken waar ze terecht kunnen met welke vragen.
- Duidelijkheid rond de functie van nazorgrapporten

Om deze aanbevelingen in de praktijk om te zetten, deed Ray of Hope beroep op 'Wilde Zwanen', een bureau dat organisaties coacht. Er werden 2 hoofddoelstellingen geformuleerd:

- Versterken van de dialoog met geadopteerden en (kandidaat-)adoptanten vertrekkend vanuit gelijkwaardigheid.
- Samenbrengen van geadopteerden en (kandidaat-)adoptanten zodat uitwisseling ontstaat.

In 2021 werkten we aan het omzetten van deze doelstellingen naar een praktijkgerichte aanpak met het oog op verduidelijken van verwachtingen en mogelijkheden van Ray of Hope voor de geadopteerden en de (kandidaat-) adoptanten, creëren van openheid en cultural awareness en dit binnen een gelijkwaardige relatie met zowel geadopteerden als (kandidaat-)adoptanten.

Een belangrijk element was het updaten van de website, deze werd volledig vernieuwd in 2021 met aandacht voor rootsvragen en nazorg gericht op geadopteerden, zodat zij ook laagdrempelig informatie kunnen terugvinden. Dat deze pagina werkt, mag blijken uit het aantal doorverwijzingen die onze website bv naar A-Search heeft, een zoekpagina voor geadopteerden.

De gesloten facebookpagina werd ook veel meer ingezet voor communicatie, ook over algemene informatie van de landen. Er werd een *customer journey*² uitgewerkt en er werden vormingsdagen gepland voor adoptieouders en samenkomst voor geadopteerden. Helaas zijn een aantal daarvan, om welgekende redenen, uitgesteld naar 2022.

¹ Samenvatting vindt u in bijlage 1

² Zie p14

In 2021 hebben we extra aandacht gegeven aan het digitaliseren van het archief van adoptiedossiers. Dit is belangrijk om de toegankelijkheid van de dossiers te verbeteren. Immers VCA houdt de dossiers digitaal bij, ook het afstammingscentrum vraagt een digitale kopie. We zochten en vonden iemand die ons in 2022 hierbij zal helpen zodat het vlotter kan gebeuren.

Een andere grote uitdaging in 2021 was verder inzetten op de fusie. Het BVR bepaalt immers dat er op 1 januari 2023 nog maar één adoptiedienst erkend zal zijn. We werkten samen met de drie diensten het Ethisch Expertencomit  uit, en organiseerden een eerste denkdag 'Adoptie bij de tijd' waarop de verschillende betrokkenen uit het adoptieveld werden uitgenodigd. Helaas is de tweede denkdag nav de resultaten van het expertenpanel uitgesteld. Finaal zal deze doorgaan op 31 maart 2022. De resultaten van het expertenpanel en de bijhorende beslissingen van de Vlaamse regering hebben de mogelijkheid om verder te gaan in het fusieproces on hold gezet, er zullen in 2022 taken voor de nieuwe adoptiedienst geformuleerd worden. We hopen dan ook gauw duidelijkheid te krijgen.

Voor de adoptiewerking had COVID in 2021 een grote invloed. De herkomstlanden sloten   n na één ten gevolge van dramatische cijfers in besmettingsgraad en overlijden. Dossiers geraakten geblokkeerd, toewijzingen bleven uit. We zijn altijd blijven inzetten op zoveel mogelijk communiceren, online en wanneer mogelijk mensen live ontmoeten. Covid leerde ons meer online werken, ook qua vormingen bracht dit een voordeel. We hebben dan ook heel wat vormingen online kunnen volgen.

In 2022 engageren we ons om verder in te zetten op de toekomst van adoptie. We zullen meewerken aan input hieromtrent door deel te nemen aan de werven rond nazorg en pleegzorg-adoptie die VCA zal organiseren. Ook met de organisatie van de 2e denkdag 'Adoptie bij de tijd' en het Ethisch Comité zetten we ons ten volle in. Voor het beslissingskader brachten we al heel wat input aan. Het mag duidelijk zijn dat ray of Hope blijft ijveren dat Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid opneemt om kansen te creëren voor kinderen  n gezinnen. Laat het jaarverslag vast getuige zijn hoe we dit met inzet van vrijwillige bestuursleden en het personeelsteam in 2021 hebben waargemaakt.

2. Interne werking

2.1 Bestuursorgaan

2.1.1 Algemene Vergadering

Voorzitter: Christine Gonnissen

Leden: Christel Vergauwen, Guy De Meester, Joost Germis, Joshi Janssen, Marc Claeys, Wilfried Verniest.

In 2021 kwam de algemene vergadering éénmaal samen.

2.1.2 Raad van Bestuur

Voorzitter Christine Gonnissen:

Leden van de raad van bestuur:

Christel Vergauwen

Guy Demeester

Marc Claeys

Joost Germis

Joshi Janssen

Wilfried Verniest

De raad van bestuur kwamen viermaal samen in 2021.

Per agendapunt van de RVB is er een korte nota. De verslagen worden bewaard in het kantoor van de adoptiedienst.

Daarnaast kwam de raad van bestuur ook samen voor de nabespreking van de resultaten van het expertenonderzoek.

2.1.3 Directiecomité

In 2021 werd er door Corona veel meer online overlegd met voorzitter en de bestuurders die zich engageren om taken op te nemen buiten de Raad van Bestuur. Zo werd er steeds kort op de bal gespeeld.

2.2 Team

2.2.1 Personeelsteam

De verantwoordelijkheden voor de werking zijn als volgt verdeeld:

Erika Van Beek, coördinator en kanaalverantwoordelijke voor Haïti, Togo en volgt de rootsvragen rond Sri Lanka mee op vertegenwoordigt Ray of Hope in diverse organen.

Charlotte Leloup, maatschappelijk assistente, kanaalverantwoordelijke China (Special Needs) en Burkina Faso. Zij volgt de rootsvragen op van Ethiopië en onderzoekt nieuwe samenwerkingen.

Annelies De Prest, maatschappelijk assistente, is kanaalverantwoordelijke India, Marokko en Vietnam. Zij neemt ook de boekhouding op.

Lynn Casteleyn, nazorgmedewerker. In mei 2021 nam ze afscheid van Ray of Hope.

Ellen Saegerman, startte in september 2021 als nieuwe nazorgmedewerker.

2.2.2 Andere Teamleden

Vicky Quinet: psychologe

Als zelfstandig psychologe verzorgt zij de huisbezoeken in het eerste jaar na aankomst. Zij staat ook in voor de huisbezoeken in het kader van de uitbreiding van de nazorg: voor afreis en wanneer het adoptiekind 7 en 12 jaar oud is en voor extra huisbezoeken in het kader van nazorg.

Dr. Luc Janssen: Teamarts.

Er is ook een samenwerking met een netwerk van specialist- kinderartsen en vnl. met dr. Boiy en Wojciechowski, kinderarts van UZA en het Tropisch Instituut, voor de beoordeling van de medische rapporten van de special needs kinderen.

Meester Christel Vergauwen: Teamjuriste. Zij geeft juridisch advies.

Praktische zaken, zoals legalisaties, worden geregeld via een **dienstencontract**.

2.2.3 Vrijwilliger

Ook in 2021 konden we beroep doen op Frank Okerman, vrijwilliger, die op vraag het personeelsteam bijstaat bij het verwerken van administratie en vnl. het bijwerken en digitaliseren van het archief. Frank werkte een database voor het bijhouden van de roots- en nazorgvragen uit, hier kunnen ook statistieken uit gehaald worden.

2.2.4 Werking van het Team

Briefing: wekelijks is er een overleg met het personeelsteam om de dossiers kritisch te evalueren en de werking te bespreken. Er is ook tijd en ruimte om eventuele grieven rond de dagelijkse werking te bespreken.

Teamvergadering: met alle teamleden, de psychologe is altijd aanwezig. Jurist en arts wanneer nodig. Veelal wordt hun advies digitaal gevraagd.

Op deze vergadering worden volgende punten overlopen:

- Verslag van de huisbezoeken in het kader van de primaire nazorg.
- De families met een extra zorgvraag.
- De profielen van de voorgestelde kinderen en bekrachtiging van de 'matching'.
- Bespreking van de kanalen.
- Aandacht voor het uitdiepen en toelichten van medische problemen die zich regelmatig stellen bij adoptiekinderen. Zo wordt elke teamvergadering ook een vormingsmoment.
- Evaluatie van onderdelen van de werking.

In 2021 ging de teamvergadering opnieuw op een vast moment door. De eerste maandag van de maand wordt voorbehouden voor de teamvergadering.

2.2.5 Werkinstrumenten

Om de continuïteit van de werking te garanderen maken we gebruik van enkele 'instrumenten' en principes. Per herkomstland worden er **lijsten**, met details per dossier, bijgehouden door de kanaalverantwoordelijke en zijn er **procedurehandboeken** per actief kanaal en voor de nazorg, met de te volgen procedurestappen. Wanneer de kanaalverantwoordelijke afwezig is kan een van de collega's overnemen zonder stappen over te slaan in de procedures. De handboeken zijn 'levende' instrumenten die voortdurend worden aangepast.

Het **kwaliteitshandboek bundelt** alle informatie rond kwaliteit en werking met alle afgesproken regels. Veranderingen worden steeds ingepast op basis van tussentijdse evaluaties.

De **database bevat** alle dossiergegevens. Daarmee is iedereen snel en adequaat op de hoogte van de stand van een dossier en van de communicatie met de betrokken (kandidaat-) adoptanten.

De **database voor nazorg en rootsvragen**. Deze zijn verbonden aan het dossier van de geadopteerde en stellen ons in staat om de complexiteit van de vele nazorg- en rootsvragen beter te registreren en op te volgen. Er kunnen ook analyses worden gemaakt op basis van deze database zodat we hieruit conclusies kunnen trekken om onze werking te verbeteren. Het betreft dan welke vragen en bezorgdheden vnl. aan bod komen bij geadopteerden die de dienst contacteren. Maar ook adoptieouders, maar eveneens ook rond wachttijden van adoptanten in de hele procedure tussen aanmelding bij VCA en thuiskomst met hun kindje. Het helpt ons om betere inzichten te verkrijgen.

2.2.6 Vergaderingen binnen de adoptiesector

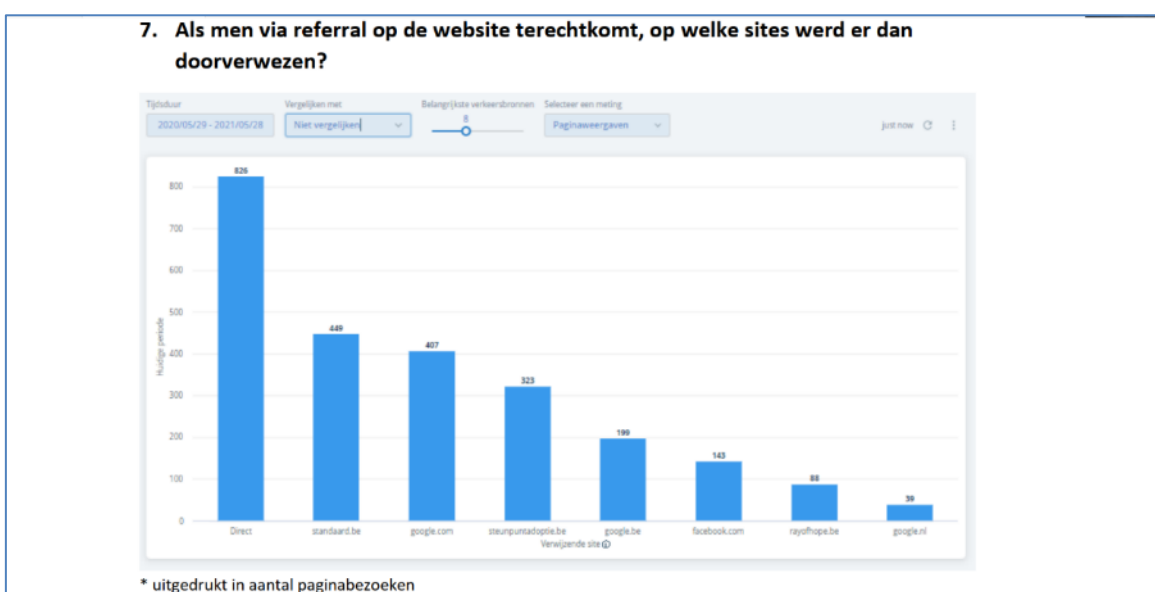
De coördinator vertegenwoordigt Ray of Hope in de vergaderingen bij VCA: in 2021 was dat tweemaal op het groot adoptieoverleg, eenmaal op het bilateraal overleg en op elk ketenoverleg. In 2021 werd geen coördinatorenoverleg meer georganiseerd, er werd besloten vanuit VCA dat dit niet meer nodig is omdat het ketenoverleg regelmatig samenkomt. Er zal enkel nog door VCA met de drie IA samen vergaderd worden als er een bepaald thema te bespreken is. In 2021 gingen de meeste vergaderingen online door, soms gingen ze in Brussel of Antwerpen door.

In juni werd een vergadering, samen met pleegzorg, georganiseerd waarop de directeur-generaal van het Agentschap Opgroeien de toekomstvisie van het Agentschap en het thema van het meerouderschap aanbracht.

De voorzitters, bestuurders en coördinatoren van de drie IA hadden ook rechtstreeks overleg met de directeur-generaal, de adoptieambtenaar en het kabinet van minister Beke. Dit gebeurde in het kader van de nood naar duidelijkheid en de vooruitgang voor de fusie, de resultaten van het expertenpanel en de toekomstvisie rond adoptie.

De coördinator vertegenwoordigt ook de buitenlandse adoptiediensten in de **kamer adoptie van Raadgevend Comité van VCA**. Het raadgevend comité kwam in 2021 vijfmaal samen voor 3 effectieve vergaderingen. Tweemaal moest de vergadering op het moment zelf verzet worden omdat er niet voldoende leden aanwezig waren om de vergadering te laten doorgaan. Er werd ook eenmaal, bij het begin van de vergadering een andere agenda op tafel gelegd, omdat er vanuit het Raadgevend Comité een dringend advies werd gevraagd. Het vraagt veel flexibiliteit en kennis van de leden van de kamer adoptie om steeds een goed advies te kunnen geven, aangezien de meeste leden een groep vertegenwoordigen.

In 2019 startten de adoptiediensten, geadopteerden en Steunpunt adoptie aan een project rond 'Social Networking and you'. Het budget dat over was van Steunpunt Nazorg werd hieraan besteed. Het resultaat is de website www.a-search.be voor geadopteerden die op zoek zijn. Deze is een samenwerking tussen geadopteerden, Adoptiehuis, FIAC-Horizon, Het Kleine Mirakel, Ray of Hope en Steunpunt Adoptie. Via A-Search krijgen we soms ook vragen van geadopteerden door. Maar we stellen vast dat de doorverwijzing veelal omgedraaid via onze website gebeurt.

Uit het jaarverslag van A-Search mei 2020 - mei 2021

We proberen zelf ook voldoende in overleg te gaan met de collega organisaties, zo planden we ook een overleg met Steunpunt Adoptie over welke Special Needs adopties door onze dienst worden georganiseerd. Ook met het Afstammingscentrum kwamen we samen om informatie door te geven over de landen waar wij werkzaam zijn en de mogelijkheden tot het organiseren van zoektochten daar.

2.2.7 Vorming van de personeelsleden

Aan het werk gerelateerde literatuur, internationale communicatie en nieuwsbrieven dragen bij tot nieuwe inzichten. Overleg met collega's in binnen- en buitenland neemt een steeds belangrijker aandeel in onze werking in. Het team leert op deze manier samen bij.

Zo hadden we contact met de Zweedse collega's, maar ook veel met Gera Ter Meulen. Haar kennisbank is een grote bron van informatie over recente literatuur inzake adoptie. Eind 2021 namen we een abonnement op deze kennisbank. Op deze manier zullen we viermaal per jaar worden geïnformeerd over recente artikels en studies m.b.t. adoptie. In 2022 gaan we aan de slag met de kennisbank om gericht informatie aan geadopteerden en adoptieouders aan te bieden.

Erika en Charlotte hadden een gesprek over medische dossiers met Tine Boiy, kinderarts UZA, er werd uitgewisseld over problemen, informatie voor verbetering.

Daarnaast is er het afgelopen jaar een groot aanbod ontstaan doordat veel vormingen en congressen online werden georganiseerd. Hierbij geven we een overzicht van de vormingen die werden gevolgd: Annelies, Charlotte, Erika en Lynn volgden het webinar "*Emoties – en emotieregulatie*" georganiseerd door Euregionaal Congresburo.

Het Webinar '*Gewoon Complex*', '*Adoptiepuberteit*' en '*EHBA*' georganiseerd door Steunpunt Adoptie, werden gevolgd door Lynn.

KeKi organiseerde een Webinar over een tool dat ze uitwerkten, *een stappenplan om het belang van het kind na te gaan*. Deze werd gevolgd door Lynn en Erika.

Decolonial Narratives within transnational adoption, georganiseerd door de VUB, werd gevolgd door het hele team.

De collega's van het Kleine Mirakel organiseerden een vorming '*trauma bij kinderen*' Annelies, Charlotte en Erika volgden deze.

Annelies en Charlotte namen deel aan de tweedaagse congres van de KULeuven '*Infant Mental Health*'.

Op 2 augustus organiseerden we met de drie adoptiediensten samen de Denkdag '*Adoptie bij de tijd*'. Deze volgden Annelies, Charlotte en Erika.

We organiseerden *Stevige Start* in samenwerking met Steunpunt Adoptie (zie verder), maar Annelies nam hier ook deel aan, het maakte deel uit van vorming.

Annelies volgde een vorming van CARA, de Centrale Autoriteit in India, *Online training session* nieuw systeem CARINGS.

Ellen Saegerman volgde "zoektocht naar het verleden", georganiseerd door VAG, en 3 avonden over 'de psychosociale impact van migratie'.

Ellen volgt ook Franse les, om zo volledig ingewerkt te geraken in de Franse terminologie rond adoptie.

De webinar *taalontwikkeling bij adoptiekinderen* van Steunpunt adoptie werd gevolgd door Ellen en Charlotte.

De webinar 'Als hechten niet vanzelf gaat' gegeven door Esther Groenewegen, in het kader van de week van de pleegzorg, werd gevolgd door Annelies.

In 2020 organiseerden we een belevingsonderzoek in samenwerking met Arteveldehogeschool. Met de resultaten hiervan gingen we aan de slag in 2021. Samen met Wilde Zwanen hielden we een denkdag voor het team, over de werking en rond communicatie. Er kwam als resultaat o.a. de *customer journey*³ uit, een schematisch overzicht dat we gebruiken om KA of geadopteerden wegwijs te maken in de stappen die er worden genomen tijdens een adoptieprocedure.

2.2.8 Op weg naar een eengemaakte interlandelijke adoptiedienst

In het kader van de fusie van de adoptiediensten die werd beslist bij de wijziging van het BVR in mei 2019 kwamen de drie buitenlandse diensten samen op vraag van de bemiddelaar aangesteld door VCA. In de zomer van 2021 is de bemiddelaar gestopt en tot op heden nog niet vervangen. Daarna gebeurde het overleg op eigen initiatief van de drie IA⁴.

De drie IA zetten begin 2021 het Ethisch ExpertComité op poten. We zochten experts in alle domeinen betrokken op adoptie. Inhoudelijk krijgt dit comité twee verschillende finaliteiten:

1. **Het ethische aspect** waarbij de adoptiedienst(en) inhoudelijke thema's kunnen voorleggen om hun dienstverlening te verbeteren. Het ethische comité bestaat uit 'brede experts' en zou een aantal keer per jaar samen komen en fungeren als een reflectiekamer/ algemeen adviserende raad op metaniveau.

Hierin worden thema's zoals afbakening kindprofiel, werking in bepaalde herkomstlanden, 'hete hangijzers' etc... besproken.

2. **De tweede finaliteit is casusgebonden.** Elke adoptiedienst heeft een eigen interdisciplinair team dat beschikt over veel expertise. De bedoeling van dit advies is dat een onafhankelijke expert aanvullend binnen zijn domein een advies verleent over de in te schatten zorgnoden en matching van het kind aan de KA. Het kan zowel gaan om medische of psychosociale expertise (of een combinatie naargelang het kinddossier). Dit kan ook op vraag van VCA gebeuren.

3 Zie p 14

4 IA = Interlandelijke Adoptiedienst

Het Ethisch Experten Comité kwam de eerste keer samen op 30/04/2021 en omvat volgende leden:

Algemeen

De 3 coördinatoren organiseren en bereiden de onderwerpen voor.

Ervaringsdeskundigen

Een geadopteerde: Leena de Bakker

Een adoptieouder: Sarah Steckel

Experten

Ethicus: Veerle Provoost

Kinderarts: Dr. Wocjichowski

Psychologe: Romina Cuadros Perez, Doris D'Hooge, Leentje Rymen

Géra Ter Meulen: kenniscentrum Ter Meulen

Jurist: Ward Van Uytsel

De eerste bijeenkomst had als doel een eerste kennismaking voor de leden, maar ook met de adoptieprocedure in Vlaanderen. We behandelden het thema adoptie als kindbeschermsmaatregel en bepaalden nieuwe thema's. Voor volgende vergadering werd nazorg met stip vooraan gezet.

De tweede bijeenkomst stond gepland op 24/09 maar is door de resultaten van het onderzoek door het expertenpanel verschoven. Het was belangrijk dat eerst de taken van de IA duidelijk werden alvorens we dit comité konden inschakelen. Er werd duidelijk dat het comité mogelijks kon bijdragen aan het beslissingskader dat de Vlaamse Regering liet samenstellen door VCA. Hiervoor was de bedoeling dat de ethicus een moreel beraad zou organiseren, wegens ziekte is dit overleg uitgesteld naar 2022. Voor adviezen in kader van kinddossiers werden de experten regelmatig geraadpleegd. Voor Ray of Hope is dat vnl dr. Wocjichowski.

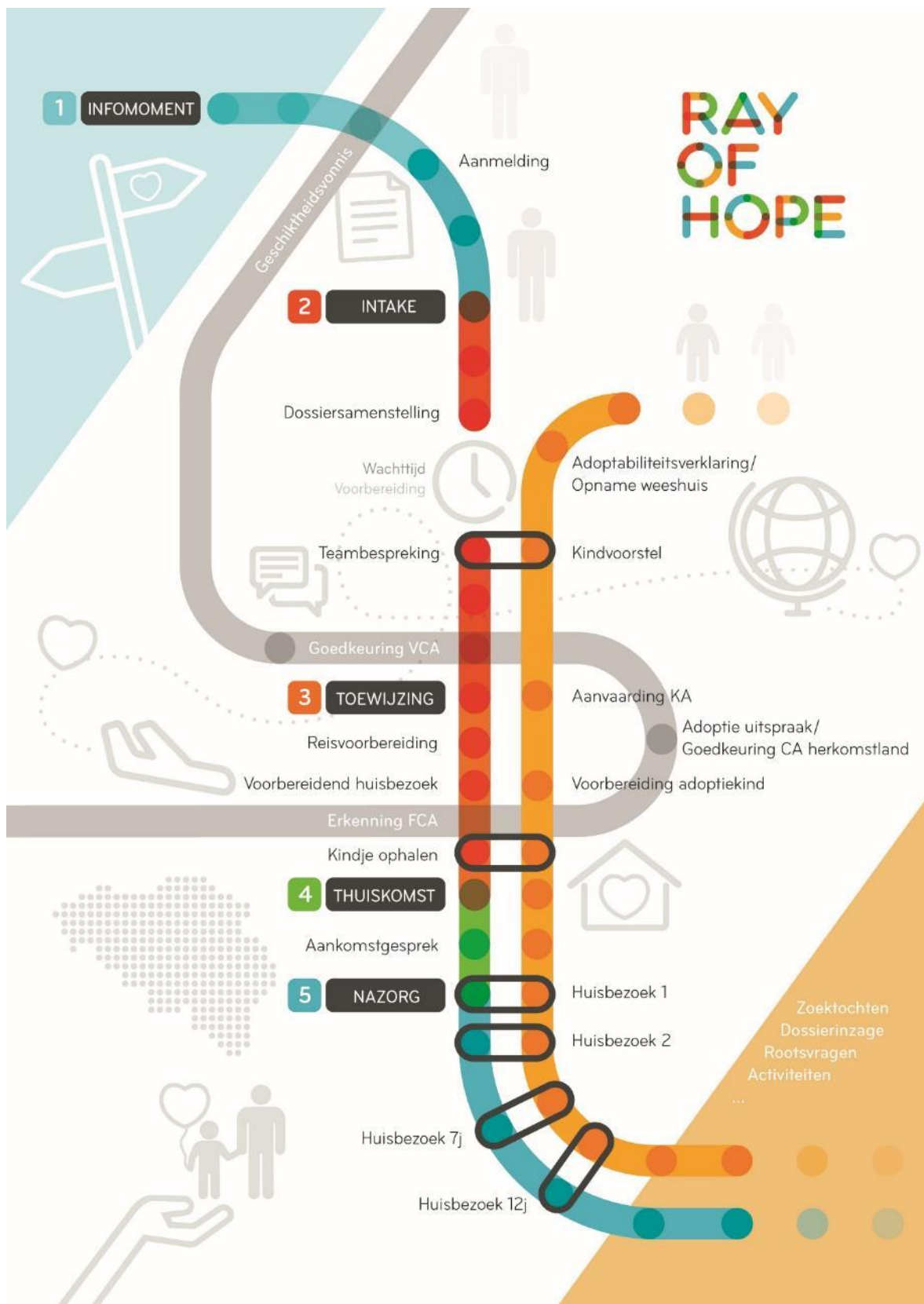
Naast het Ethisch Experten Comité organiseerden de drie IA op 2/08/2021 een eerste denkdag "Adoptie bij de tijd" om vooruit te blikken hoe interlandelijke adoptie eruit kan/zal zien anno 2030 en hoe daar te geraken. Op deze dag werden professionelen verbonden aan diensten die in contact komen met adoptie (VCA, FCA, kinderrechtencommissariaat, Steunpunt Adoptie, MOA en het Afstammingscentrum) uitgenodigd, maar ook geadopteerden en adoptieouders, alsook vrijwilligers vanuit VAG⁵. Deze dag werd begeleid door Wilde Zwanen. Tijdens de eerste dag verkenden we deze vragen in een ongedwongen en informele sfeer zowel in de breedte als in de diepte. Inzichten en nieuwe perspectieven werden aangereikt om een 360° benadering te hebben van interlandelijke adoptie. Een verslag van deze dag zit in bijlage.

De 2e denkdag was voorzien op 20 september maar werd geannuleerd wegens de beslissingen van de Vlaamse Regering om de toekomst van adoptie te herzien⁶. Intussen is er een beslissingskader geformuleerd.⁷ Binnen dat kader denken we graag verder na over hoe we adoptie 'bij de tijd' kunnen brengen en hoe we adoptie goed kunnen doen. Op 31 maart '22 gaan we daarmee aan de slag om op basis van deze resultaten op zoek naar de 'grote gemeenschappelijke delers' maar ook naar sterke formuleringen en specifieke aandachtspunten. Dit resulteert in ons 'gewaagd doel', het toekomstbeeld waar we met adoptie willen staan in 2030. Dit vormt dan op zijn beurt de basis om de verschillende stappen en ontwikkelingsprocessen om het gewaagd doel te realiseren bloot te leggen en te bepalen.

⁵ Vereniging voor Kind en Adoptiegezin

⁶ Mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende de toekomst van interlandelijke adoptie

⁷ Mededeling aan de Vlaamse Regering betreffende het beslissingskader interlandelijke adoptie.

Customer Journey: resultaat van de denkdag van Ray of Hope met Wilde Zwanen nav het kijkkader opgemaakt door Artveldehogeschool

3. Werking in België

3.1 Procedure die KA doorlopen voor ze bij ROH terechtkomen

3.1.1 Aanmelding en informatiesessie

Wanneer mensen zich kandidaat wensen te stellen voor adoptie melden ze zich aan bij VCA via een aanmeldingsformulier. De KA krijgen dan een aanmeldingsnummer en worden uitgenodigd op een eerste informatiesessie georganiseerd door Steunpunt Adoptie binnen 3 maanden na aanmelding. De infosessie bestaat uit 2 dagdelen (2 halve dagen) en duurt in totaal 8 uur.

Hier krijgen de KA ook de raad ook naar de informatiesessie van de adoptiediensten te gaan.

Indien kandidaat-adoptanten de procedure verderzetten na de informatiesessie van Steunpunt en de adoptiediensten, krijgen zij een **vragenlijst** van VCA. Hierop kunnen zij aanduiden voor welke landen zij in aanmerking wensen te komen. Op basis hiervan en op basis van de algemene wachtlijst van aanmelding worden KA geselecteerd om in te stromen in de adoptieprocedure.

Onderstaande tabel met cijfers van VCA geeft een overzicht van de cijfers. Dit toont ook jammer genoeg aan dat ondanks het grote aantal wachtende KA er een groot tekort is voor KA die een kindje uit het buitenland wensen te adopteren.

Tabel 1: cijfers van het aantal KA dat VCA in 2019 -2021 kon laten instromen voor een buitenlandse adoptieprocedure

	2019	2020	2021
Aantal plaatsen berekend volgens BVR	171	184	184
Doorgestroomd op volgorde	50	37	57
Doorgestroomd voor specifieke landen	60	28	11
Doorgestroomd voor SN	27	30	37
Tekort aantal KA voor de plaatsen die zijn berekend	34	89	79

Opnieuw bleek dat we niet aan voldoende kandidaten komen voor de instroom interlandelijk. Er werd besloten dat er geen wachttijd meer is voor buitenlandse adoptie. Er zijn **te weinig kandidaten** met een ruime openheid. Er wordt vanaf 2022 systematisch per kwartaal dossiers opgestart. Wanneer er een openheid is voor special needs dan vindt er wel een gesprek plaats met de KA door de adoptiedienst, maar dat is geen vereiste meer om door te stromen.

3.1.2 Gerichte doorstroom

KA die op de vragenlijst aangeven dat zij openstaan voor een kindje met specifieke ondersteuningsbehoefte worden doorgestuurd naar een adoptiedienst om na te gaan of het

vooropgestelde profiel realistisch is. De adoptiedienst kan dan aangeven of de KA openstaan voor een profiel waar nood aan is. Indien zo mogen deze KA meteen doorstromen naar de voorbereiding.

Tabel 2: gerichte doorstroom

	2018	2019	2020	2021
Aantal KA op doorstroomgesprek	24	17	31	12

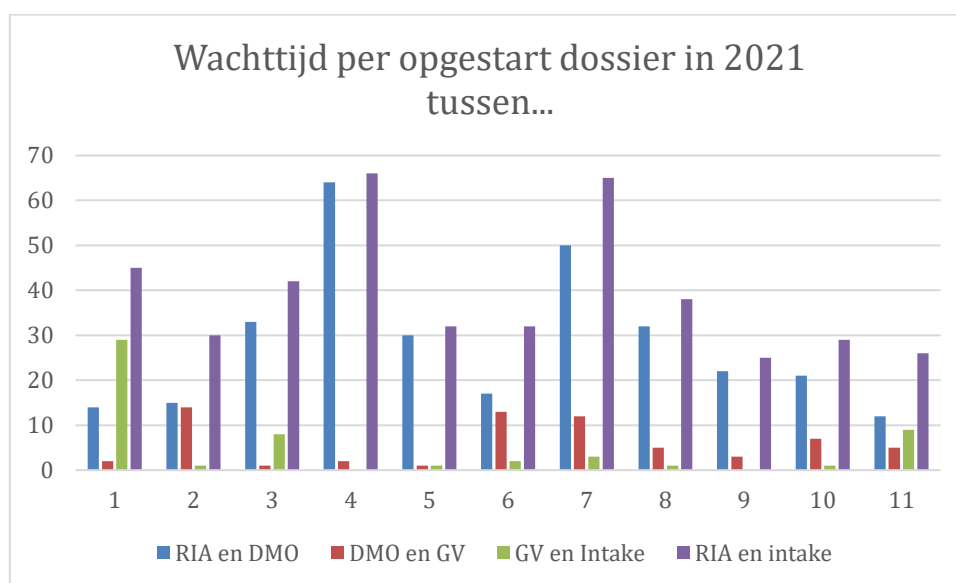
ROH deed in 2021 slechts met 12 families een gesprek in het kader van gerichte doorstroom. Zo'n gesprek duurt gemiddeld 2 u. Daarna moet er een verslag worden opgemaakt en bezorgd aan VCA. De KA krijgen dan één maand de tijd wanneer ze de brief van VCA ontvangen om op gesprek te gaan bij een adoptiedienst. Het is dus zeer belangrijk dat de KA zich op korte tijd goed kunnen voorbereiden en dat de adoptiedienst snel voor een verslag kan zorgen.

Dit brengt wel wat extra werk mee, maar het is zeer zinvol, omdat we zo heel gericht kunnen kijken welke kandidaat-adoptieouders er zijn en welke kinderen nood hebben aan een thuis. Op deze manier kunnen we veel meer gericht gaan matchen.

In 2021 kon ROH 6 families opstarten die een gesprek deden voor gerichte instroom, in 2020 waren het er 4 families en 1 familie in 2019.

Deze KA zijn allen gemotiveerde KA en stelden alles in het werk om de stappen in de procedure die ze zelf in handen hebben vlot te laten verlopen. Niettegenstaande stelden we vast dat het systeem van versnelde instroom werd ingehaald door de gewone KA die zich aanmelden. Vanaf 2022 zal er geen apart doorstroomsysteem meer worden georganiseerd.

Onderstaande grafiek en tabel geven de duurtijden die de KA die in 2021 bij ROH opstartten, hebben doorlopen. De gemiddelde wachttijd is 28 maanden tussen opstart bij VCA (Ria) en het verslag van het maatschappelijk onderzoek (DMO). Er volgen dan gemiddeld 6 maanden tussen DMO en het behalen van het geschiktheidsvonnis. Na geschiktheidsvonnis kunnen KA vrijwel meteen op intake komen bij ROH. 6 van de 11 dossiers hebben een wachttijd van maximaal één maand na het behalen van hun geschiktheidsvonnis. Drie dossiers hebben een veel langere periode maar startten aanvankelijk op voor een ander land, bij een andere IA.

Tabel 3 gemiddeld aantal maanden tussen de verschillende stappen in een adoptieprocedures voor de dossiers opgestart bij ROH in 2021

	Gemiddeld aantal maanden tussen...			
	Ria en DMO	DMO en GV	GV en Intake	Ria en Intake
2021	28	6	5	39

Tabel 4: vergelijkend overzicht van de doorlooptijden voor de dossiers die opstartten bij ROH tussen 2018 – 2021

	Gemiddeld aantal maanden tussen RIA en DMO	Gemiddeld aantal maanden tussen RIA en intake
2018	25	34
2019	23	36
2020	31	41
2021	28	39

De gemiddelde duurtijd tussen RIA en intake is in 2021 licht gedaald tav 2020. Dit desondanks de opstart van de nieuwe dienst voor maatschappelijk onderzoek. Het is fijn vast te stellen dat dit niet voor vertraging in de screening heeft gezorgd.

3.1.3 Voorbereiding door Steunpunt Adoptie

Wanneer de KA mogen doorstromen volgen zij een voorbereidingscursus van 16u verspreid over 3 dagen, gegeven door Steunpunt Adoptie. Zij geven informatie over adoptie, de adoptiedriehoek, pedagogische en psychologische aspecten bij de opvoeding, de procedure, de juridische gevolgen en mogelijke nazorg.

Na de voorbereidingscursus krijgen de KA een attest en kunnen ze zich aanmelden bij de rechtbank met een verzoek om geschikt verklaard te worden voor de adoptie van 1 (of meerdere) kind(eren).

KA die een tweede procedure doorlopen krijgen een nieuw attest aangeleverd vanuit Steunpunt Adoptie.

3.1.4 Geschiktheid van kandidaat-adoptanten

Om de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten te bepalen, vraagt de jeugdrechter advies aan de dienst voor Maatschappelijk Onderzoek Adoptie- MOA. Na het onderzoek oordeelt de rechter of de kandidaten geschikt worden bevonden voor het adopteren van één of meerdere kinderen.

Wanneer de jeugdrechter de kandidaten een positief vonnis geeft, kunnen zij starten bij een adoptiedienst.

Vanaf 2021 herschrijft het openbaar ministerie geen verslagen meer. Dit is op zich prima aangezien we vlot met het verslag van MOA kunnen werken. Alleen wanneer er iets in het dossier staat dat niet kan worden aanvaard in een herkomstland dan kan dat niet meer worden aangepast. Het is dus belangrijk dat we et MOA goed overleg plegen om dit te vermijden.

Een geschiktheidsvonnissen is 4 jaar geldig. In 2021 moesten 6 families hun geschiktheidsvonnissen verlengen.

Voor de verlengingsprocedure stelt de regelgeving dat de bevoegde centrale autoriteit de griffie binnen de maand informeert. Indien er geen wijziging in gezinssituatie is bij de KA zal er geen nieuw maatschappelijk onderzoek worden bevolen.

Uit Tabel 5 blijkt dat er in 2021 5 van de 6 vonnissen in verlenging positief werden uitgesproken. 1 familie kreeg een negatief verslag en besloot erna de procedure stop te zetten. Op 33 wachtende KA moesten er 6 KA een verlenging doorlopen. Ondanks het strenge wachtlijstbeheer zijn er dus families die een verlenging moeten doorlopen. In 2021 speelde vertragingen door COVID19 verder een rol. Zo zijn India en Vietnam sterk getroffen landen, daardoor werd ook de procedures volledig stilgelegd, dat blijkt ook hier uit de cijfers. Het is opvallend dat sinds de aanvang van de corona pandemie er een stijging van verlengingen van dossiers is (2 in 2019 op 31 wachtende families). In dat opzicht werkt het wachtlijstbeheer maar moeten we constant aandachtig blijven dat wachttijden niet té sterk gaan oplopen en eventueel bijkomende maatregelen treffen.

Tabel 5: Stand van zaken verlengingen vonnissen voor lopende dossiers bij Ray of Hope 2017- 2021.

	verlenging positief vonnis					verlenging negatief vonnis					gestopt zonder verlenging				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Burkina Faso	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
China	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
India	2	2	1	3	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Marokko	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Haïti	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0
Vietnam	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Togo	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL	5	3	2	6	5	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0

*In 2021 is er nog een verlenging gestart, deze wordt afgerond in 2022.

3.2 Procedure die KA doorlopen bij ROH

In grote lijnen bestaat de adoptieprocedure bij Ray of Hope uit volgende stappen

3.2.1 Informeren van kandidaat-adoptanten

Het informeren gebeurt langs verschillende wegen:

1. Eerst ontvangen kandidaat-adoptanten informatie over de werking van Ray of Hope tijdens de **informatiesessie** van het Steunpunt Adoptie.
2. Geïnteresseerde kandidaat-adoptanten diepen de basisinformatie verder uit o.m. via de **website**: nieuwsberichten, nieuwe informatie, procedures overzichtelijk per land.
3. Viermaal per jaar organiseert ROH een **informatieavond**. Tabel 6 geeft weer hoeveel kandidaten in 2021 werden geïnformeerd. Het waren er 97, wat een flinke stijging is ten aanzien van 2020. De kandidaten krijgen toelichting over de algemene werking, taak en visie van Ray of Hope, de procedure bij Ray of Hope, en informatie over de eenheden van de herkomstlanden m.b.t. de contactpersonen, het gevoerde adoptiebeleid, bepaling van adoptabiliteit, de procedure in het land, de cultuur en de kostprijs van de adoptie. Alle kandidaten kunnen ook op **individueel gesprek** komen.
4. De volledige inhoud van deze informatieavond krijgen de kandidaten in een **informatiebundel**. Deze wordt regelmatig herzien op basis van kanaalcontroles, verslagen en informatie over verandering in procedures.

5. Wanneer families kandidaat zijn voor een kindje met bijzondere noden (special needs) worden zij uitgenodigd op een individueel infogesprek om af te toetsen of het vooropgestelde kindprofiel realistisch is.

Tabel 6 bevat hoeveel kandidaat-adoptanten we informeerden en op welke manier.

Tabel 6: aantal kandidaat-adoptanten dat werd geïnformeerd door Ray of Hope in 2015 - 2021

	Aantal Info-avonden	Aantal KA op info-avond	Info dossier of overstap	TOTAAL KA
2015	5	55	3	58
2016	6	92	9	101
2017	4	96	26	122
2018	4	115	18	133
2019	4	106	21	131
2020	3	64	23	86
2021	4	97	26	123

3.2.2 Wachtlijstbeheer

De wachtlijsten onder controle houden is een permanente opdracht. We streven naar een haalbare wachttijd voor kandidaat-adoptanten wanneer ze de procedure starten, maar willen in de eerste instantie ook druk vermijden op de herkomstlanden om kinderen adoptabel te stellen. Maar sinds 2018 daalt het aantal kandidaten op de prewachtlijsten verder als gevolg van het instroombeheer. Hierdoor daalt ook het aantal KA dat de 'pool' van kandidaten verkleint. Bijgevolg blijft er voor bepaalde landen slechts een beperkt aantal kandidaten, of soms geen, over die wensen te starten. Dit brengt ook nadelen met zich mee voor een aantal kinderen waarvoor op deze manier geen match meer kan gevonden worden.

Onderstaande **tabel 7** met grafiek geeft een zicht op het dossierverloop en het aantal samenwerkingen dat onze dienst heeft lopen. De grafiek toont de verhouding tussen het aantal inschrijvingen bij Ray of Hope en het aantal aangekomen kinderen. We volgen nauwgezet op dat de wachtlijsten in verhouding blijven tot realistische wachttijden.

Daarnaast kennen sommige landen een lange wachttijd tussen toewijzing en aankomst (Haïti, Burkina Faso en India +/- 1 jaar). Daardoor worden er soms dossiers opgestart wanneer er nog niet zoveel aankomsten zijn, maar hebben wel een aantal dossiers een toewijzing. Uit de bijhorende grafiek kunnen we afleiden dat het aantal KA dat een GV heeft en een adoptieprocedure bij ROH opstart nog maar 1/5^e is van wat het in 2010 was. In 2010 startten nog 63 KA, in 2021 waren dat er 11.

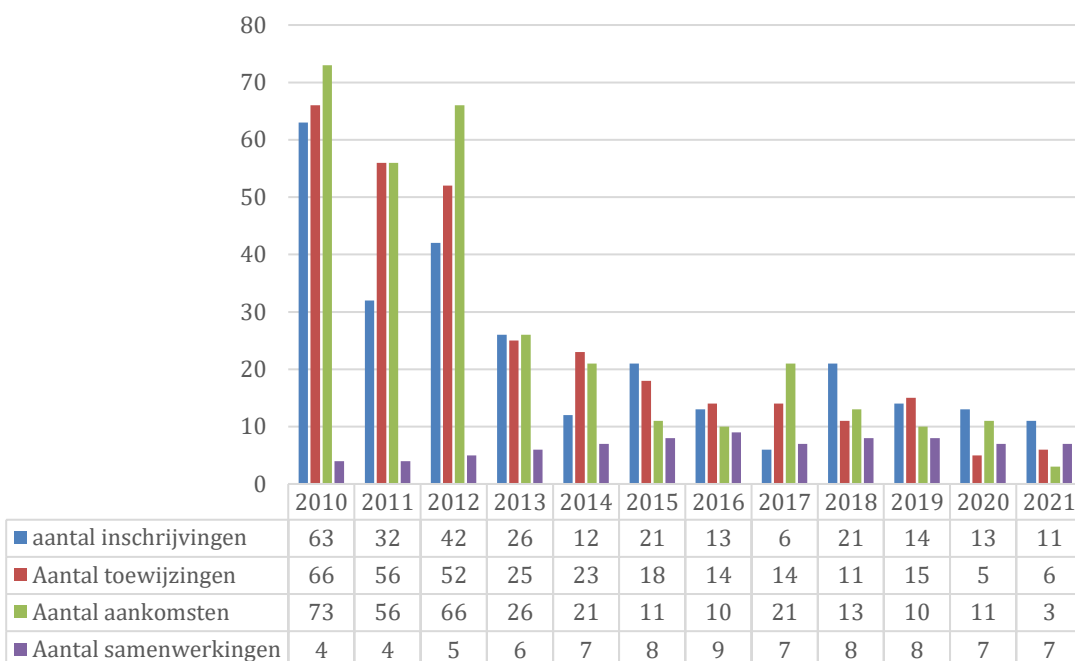
In 2021 werden er uitzonderlijk weinig adopties gerealiseerd ten gevolge van de Covid Pandemie. We kunnen dit niet als referentiecijfer gebruiken.

Het aantal toewijzingen bedraagt 1/10^e van 11 jaar geleden.

En dat terwijl er in 2010 maar 4 actieve kanalen waren en in 2021 zijn dat er 7. Wat bijna een verdubbeling is.

Tabel 8 geeft het overzicht van het aantal aankomsten per herkomstland 1995 -2021, inclusief zicht op de uitbreiding van het aantal effectieve samenwerkingen in de periode 2010 - 2021. Deze tabel toont de uitbreiding van samenwerkingen vs het dalend aantal adopties.

Tabel 7 : Dossierverloop en aantal samenwerkingen
2010 - 2021

Tabel 8: Overzicht van de landenwerking bij ROH

	Vietnam	Haiti	China	Burkina Faso	Marokko	India	Togo	Ethiopië	Sri Lanka	TOTAAL
1995-2009	187	225	0	0	0	0	0	447	44	903
2010	0	3	18	0	0	0	0	49	3	73
2011	0	0	14	1	0	0	0	39	2	56
2012	0	0	15	1	0	3	0	47	0	66
2013	0	0	6	0	1	2	0	17	0	26
2014	0	1	4	2	0	3	1	10	0	21
2015	0	0	2	0	0	2	0	7	0	11
2016	1	0	1	1	0	4	2	1	0	10
2017	2	0	2	2	0	6	0	9	0	21
2018	3	3	2	1	0	4	0	0	0	13
2019	0	1	1	4	0	2	2	0	0	10
2020	0	2	0	3	1	3	2	0	0	11
2021	0	0	0	1	1	0	1	0	0	3
SOM 1995 -2021	193	235	65	16	3	29	8	626	49	1224

■	geen werking
■	prospectiekanaal
■	proeffase
■	actief kanaal
■	opschorting kanaal

3.2.3 Intake

Het wachtlijstbeheer is de basis voor het plannen van intake voor een dossier. Voor de herkomstlanden met voldoende kandidaten op de wachtlijst, wordt met een **prewachtlijst** gewerkt. Dit is een vrijblijvende lijst waarop KA hun interesse te kennen kunnen geven voor bepaalde kanalen. Zij worden in volgorde van aanmelding daarop geplaatst. Van zodra er plaats is op een wachtlijst wordt de eerste van deze lijst uitgenodigd voor intakegesprek.

Wanneer er plaats is op een wachtlijst kunnen de KA met een positief geschiktheidsvonnis op intake komen. Op vraag van de kandidaten stuurt de Vlaamse Centrale Autoriteit Adoptie hun vonnis en verslag door aan onze dienst. Na intake staan zij meteen op de wachtlijst en zijn ze op de hoogte van de vermoedelijke wachttijd tot aan de toewijzing van een kind.

Tabel 9: Overzicht van het aantal inschrijvingen van kandidaat-adoptanten per herkomstland 2010-2021

Aantal inschrijvingen bij Ray of Hope											
	Ethiopië	China Special Needs	Sri Lanka	Marokko	Haiti	Burkina Faso	Togo	India	Vietnam	Zelfstandige KA met nazorgovereenkomst	TOTAAL
2010	57		4			0	0			2	63
2011	13	15	2			0	0			2	32
2012	26	3	0	3		2	3			5*	42
2013	11	4	0	0		1	0	8		2	26
2014	4	0	0	0		4	0	1	2	1	12
2015	2	0	0	0	8	0	1	4	5	1	21
2016	0	0	0	0	1	4	2	4	1	1	13
2017	0	0	0	0	1	0	2	3	0	0	6
2018	0	3	0	2	1	5	1	6	2	1	21
2019	0	1	0	2	1	3	1	4	2	0	14
2020	0	2	0	0	0	1	3	4	0	1	11
2021	0	0	0	1	3	3	2	1	0	1	11

5* Deze dossiers kwamen over van De Vreugdezaaiers

Voor KA effectief op intake komen wordt het verslag van maatschappelijk onderzoek doorgenomen en indien de KA effectief in aanmerking voor een adoptieprocedure in een bepaald herkomstland wordt de intake voorbereid.

Tijdens het **intakegesprek** maakt de kanaalverantwoordelijke kennis met de KA en licht de werking van het herkomstland toe. Zij bespreekt de verwachtingen van de KA, alsook de verwachtingen van de herkomstlanden aan de KA aangaande leeftijd, gezondheid en eventueel andere kinderen in het gezin. Er wordt toelichting gegeven over de adoptieprocedure in het gekozen land van herkomst en over de verplichte nazorg en follow up.

De kandidaten ondertekenen het kindprofiel dat wordt opgesteld tijdens het intakegesprek, voor akkoord. De anonieme wachtlijst van de KA die bij ROH wachten op een adoptie uit hetzelfde land wordt overlopen en er wordt een inschatting van de wachttijd gemaakt. De realiteiten en de procedure in het herkomstland worden toegelicht.

Wanneer families kandidaat zijn voor een kindje met specifieke ondersteuningsbehoeften (special needs) wordt er een uitgebreid profiel opgesteld. Dit gaat vnl. over kinderen met een medisch probleem. Het verslag van dit gesprek krijgen de kandidaten na intake toegestuurd. Zij kunnen dit nalezen alvorens zich akkoord te verklaren met de inhoud ervan.

Tijdens het praktische deel overlopen we de lijst van de documenten in functie van hun dossier voor het herkomstland en lichten we die toe.

Tot slot nemen we de bemiddelingsovereenkomst door. Een deel daarvan bestaat uit een voorbeeldafrekening: zo kennen KA de te verwachten kosten van een adoptieprocedure uit het gekozen herkomstland evenals de precieze kostenverdeling.

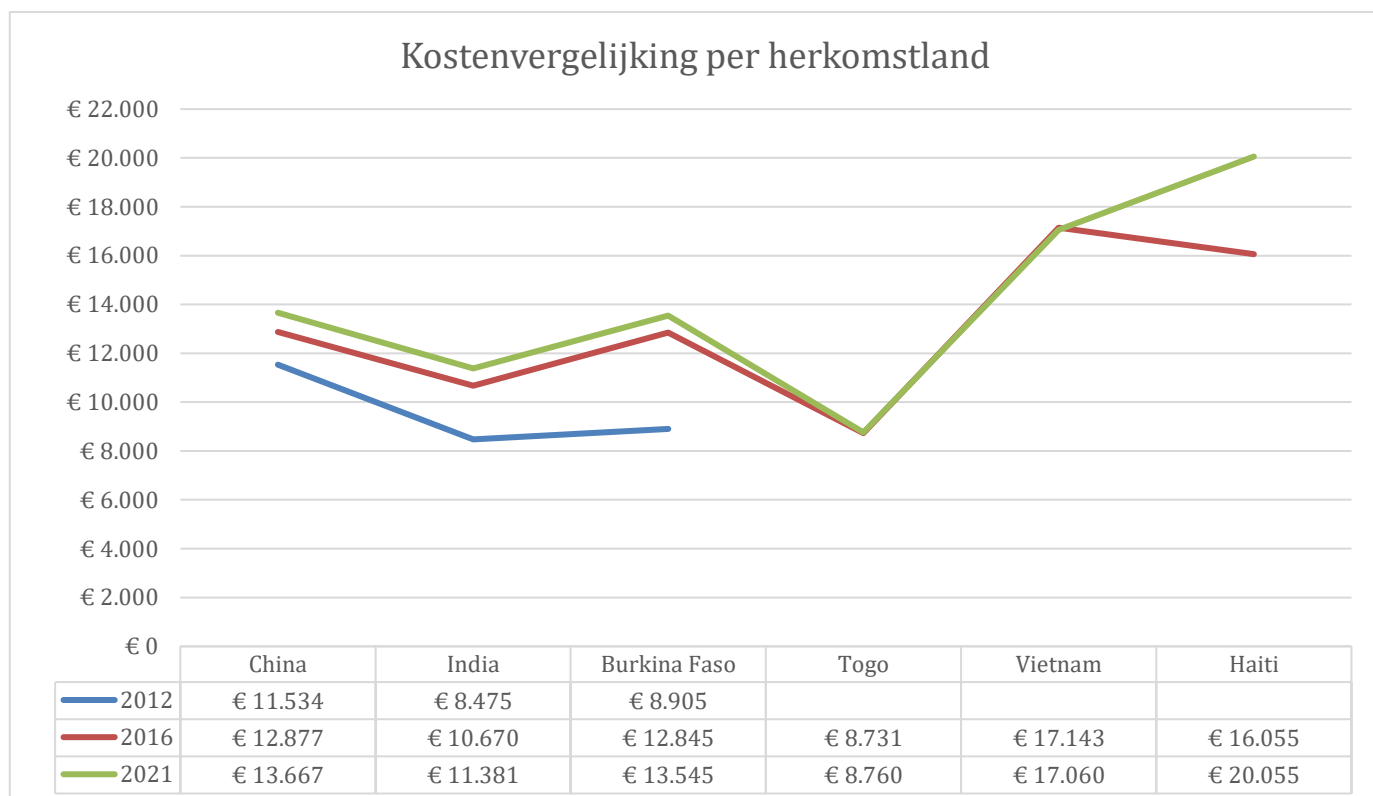
Tabel 10 geeft een samenvattend overzicht van de huidige kostprijzen in de actieve herkomstlanden.

De onderstaande grafiek toont dat voor Haïti een flinke stijging in kostprijs plaatsvond in 2016. Sindsdien is de kost gelijk gebleven. Dit wordt verklaard worden doordat ze in opstartfase van de nieuwe procedure waren bij het bepalen van de eerste kostprijs, deze werd dan herzien na 2 jaar. Daarnaast was de enorme daling van de plaatselijke munt, Gourdes, de reden dat men in de regelgeving een wisselkoers heeft vastgelegd. Voor de andere landen bleef de kostprijs, op de wisselkoers na, gelijk.

Tabel 10

	China SN	India	Burkina Faso	Togo	Vietnam	Haïti
Kosten voor de procedure in het herkomstland						
Opvangkosten voor het kind						
Projectsteun						855
Kosten contactpersoon (incl begeleiding)	€1795 + 42628 CNY	€1400 + 5000USD	6800	€500 + 1180000 FCFA	€9400 + 59 M Dong	500HTG + 1000€
Administratieve en dossier kosten procedurekosten						
Medische kosten						
Overhead						
Kosten voor de procedure in België						
Werkingskost						
Legalisaties	€ 5.839	€ 5.470	€ 6.745	€ 6.441	€ 5.340	€ 7.055
Vertaalkosten						
Nazorg						
TOTAAL	€ 7.634 + 42628 CNY	€6870 + 5000USD	€ 13.545	€ 6941 + 1180000 FCFA	€ 14.740 + 59 M Dong	€8055 +855500 HTG
TOTAAL in EUR						
Wisselkoers 03/2022	€ 13.667	€ 11.381	€ 13.545	€ 8.760	€ 17.060	€ 20.055

3.2.4 Voorbereiding van de kandidaat-adoptanten

Wanneer kandidaat-adoptanten een bemiddelingsovereenkomst hebben ondertekend en hun dossier is verstuurd, volgt er een **voorbereidingsavond** (voorbereiding II) op de dienst. De kandidaat-adoptanten moeten die verplicht volgen.

In kleine groepen (afhankelijk van de grootte van de wachtlijst) krijgen zij toelichting over de achtergrond van het herkomstland. De verschillende stappen van de adoptieprocedure worden in detail overlopen. Er wordt uitgebreid ingegaan op de verwachtingen en realiteiten in het herkomstland. De medische aspecten zoals Hiv-besmetting van moeder op kind, tuberculose, hepatitis B, vervroegde puberteit e.d. worden belicht. Er worden ook tips gegeven voor specifieke opvoedingsthema's rond adoptie.

De kandidaten krijgen een uitgebreide voorbereidingsbundel. Deze wordt jaarlijks aangepast op basis van nieuwe informatie uit kanaalcontroles en aankomstgesprekken.

Tabel 11 geeft een zicht op het aantal KA die op een voorbereidingsavond toelichting kregen in de laatste 10 jaar.

In 2021 ging er een voorbereidingsavond door voor Burkina Faso, Togo en Vietnam. Door de corona maatregelen gingen ze online door. Een voorbereidingsmoment in (een beperkte) groep geeft altijd een zinvolle uitwisseling. Dit is een goede aanvulling op de individuele gesprekken met de families.

Tabel 11: Voorbereiding II	
2010	40
2011	46
2012	42
2013	27
2014	2
2015	17
2016	19
2017	30
2018	31
2019	17
2020	0
2021	30

We brachten de families op de wachtlijst bij Ray of Hope samen n.a.v. de resultaten van het expertenpanel. We gaven toelichting hoe dit tot stand is gekomen en wat dit voor hun zal betekenen. Het was een fijne ontmoeting, die deugd deed in onzekere tijden. Er waren 37 kandidaat-adoptanten aanwezig. Op deze avond brachten we ook een update van de werking in Corona tijden, stand van zaken van de landen en konden we de nieuwe nazorgmedewerker voorstellen.

De contactpersoon van Togo was in september in België en we organiseerden een ontmoeting met de families die al hebben geadopteerd en zij die aan het wachten zijn. Zo ontstaat er heel wat uitwisseling tussen de families, die een

waardevolle ondersteuning is voor de adoptieprocedure.

Ondanks de pandemie blijven we kandidaat-adoptanten informatie doorgeven van de vele **feesten** die door Belgische organisaties, werkzaam in de herkomstlanden, worden georganiseerd. Zo is er de nacht van de Caraïben, de brunch voor Togo, We trachten steeds aanwezig te zijn op deze bijeenkomsten. Deelname is niet verplicht maar geeft de kandidaten de mogelijkheid zich te verdiepen in de cultuur van het land van herkomst en andere gezinnen te ontmoeten die nog aan het wachten zijn of al geadopteerd hebben. Helaas heeft ook hier de corona pandemie ervoor gezorgd dat veel van deze bijeenkomsten in 2021 niet konden doorgaan.

Ook het feest voor 25 jaar Ray of Hope is met een jaar opnieuw uitgesteld, op 18 september 2022 zal het normaalgezien effectief kunnen doorgaan. In 2022 werken we ook aan het samenbrengen van adoptiegezinnen en wachtende gezinnen, we plannen ook een activiteit voor geadopteerden.

3.2.5 Toewijzing

Een toewijzing kan op twee manieren gebeuren:

1. Voor bijna alle samenwerkingen doet het herkomstland de matching en stelt aan ROH een kindje voor een bepaalde familie voor. Het multidisciplinaire team van ROH bekrachtigt, al dan niet, de toewijzing.
2. Het multidisciplinaire team van ROH ontvangt een kindvoorstel en bespreekt aan welke familie het kind kan worden toegewezen. Dit gebeurt op basis van het met de kandidaten afgesproken kindprofiel.

Hierna wordt het verslag van de matching opgesteld. Dit wordt met het ontvangen kinddossier overgemaakt aan het Vlaams Centrum voor Adoptie. Wanneer ook VCA zijn akkoord geeft voor de 'matching' worden de kandidaat-adoptanten op de hoogte gebracht van de toewijzing en uitgenodigd op de dienst om dit kindvoorstel te aanvaarden.

In het aanvaardingsgesprek worden alle gekende kindgegevens overlopen en besproken. Het medische advies van de teamarts wordt nader toegelicht. Wanneer de kandidaten het kindje aanvaarden, ondertekenen zij de akkoordverklaring met de toewijzing. Adoptanten ontvangen een boekje⁸ rond de eerste nazorg wanneer ze een toewijzing krijgen, alsook informatiebrochures die van toepassing zijn op het land van herkomst of de leeftijd van het kind.

Tot slot wordt het herkomstland op de hoogte gebracht van de aanvaarding door de kandidaat-adoptanten van het voorgestelde kind.

In 2021 werden in totaal 7 kinderen toegewezen en één familie werd benaderd in het kader van *reversed flow*. Men was op zoek naar een familie voor een sibling van 3 kinderen. Deze kandidaten beschikken over een vonnis en stapten over om deze kinderen een thuis te geven. De toewijzing zal in 2022 plaatsvinden. Er werden geen siblings toegewezen dus het betrof 7 toewijzingen voor 7 families. Helaas waren er twee families die om persoonlijke redenen de procedure stopzetten op het moment dat de boodschap kwam dat er een kindje aan hen werd voorgesteld. Dit is een bijzonder moeilijk gegeven, omdat er zo kostbare tijd verloren gaat voor een kind. We benadrukken daardoor nog meer naar adoptiegezinnen toe dat men beter tijdig met de dienst praat als men twijfels heeft om dergelijke situaties te vermijden.

Het aantal toewijzingen in 2021 is iets gestegen tav 2020 maar ligt nog steeds een stuk lager dan de jaren voor COVID19. De corona pandemie sloeg in 2020 wereldwijd toe. Ook de herkomstlanden waar we mee werken kwamen hierdoor voor grote uitdagingen te staan. Dit heeft zijn weerslag gekend op de adoptiewerking en ook op het aantal toewijzingen.

⁸ Hoezo Geadopteerd?! <http://www.rayofhope.be/downloads/nazorgboekje>

Tabel 12: Overzicht van het aantal toewijzingen per herkomstland 2010-2021

Aantal toewijzingen per land											
	Ethiopië	Sri Lanka	Haïti	Burkina Faso	China Regulier	China SN	Marokko	India	Togo	Vietnam	TOTAAL
2010	43	2	0	1	7	13	0	0	0	0	66
2011	34	2	0	1	10	9	0	0	0	0	56
2012	40	0	1	0	0	8	0	3	0	0	52
2013	15	0	0	2	0	4	1	3	0	0	25
2014	16	1	0	0	2	2	0	1	1	0	23
2015	9	0	0	1	0	1	0	6	1	0	18
2016	2	0	2	2	0	1	0	5	1	1	14
2017	0	0	2	1	2	2	0	6	0	3	16
2018	0	0	2	3	0	2	0	0	1	3	11
2019	0	0	1	3	0	1	1	7	2	0	15
2020	0	0	0	1	0	0	1	1	2	0	5
2021	0	0	2 ^s	3	0	0	0	1 ^s	0	1	7

^s betekent dat er een toewijzing gebeurde vanuit het herkomstland maar de familie de procedure stopzette.

3.2.6 Reisvoorbereiding

De reisvoorbereiding volgt na toewijzing van een kindje. Het tijdstip is afhankelijk van de procedure in het herkomstland. Soms gaat deze in groep door, soms individueel, al naargelang het land. Voor alle landen vindt deze voorbereiding plaats kort voor afreis naar het herkomstland.

In dit gesprek worden de volgende onderwerpen overlopen:

- praktische reisvoorbereiding o.a. vliegschema's, visumaanvraag en reisbenodigdheden,
- tips voor de opvang van het kind in de eerste periode na aankomst,
- administratie na aankomst van het kind in België,
- juridische procedures, rechten en plichten van de toekomstige ouders,
- nazorg.

Tijdens de reisvoorbereiding proberen we ook altijd zeker foto's te tonen en/of een film over het herkomstland. Op deze manier krijgen de families een beeld van het land waar ze naartoe reizen.

Elke familie die afreist krijgt een reisvoorbereiding, voor de drie families die in 2021 een kindje adopteerden werd dus een reisvoorbereiding voorzien. In 2021 werd ook voor de families die in 2022 een afreis in het vooruitzicht hebben een reisvoorbereiding voorzien.

3.2.7 Huisbezoek voor afreis

Met de wijziging van het BVR inzake interlandelijke adoptie in 2019 wordt er een extra budget voorzien voor de nazorg. Een van de acties die we daarmee ondernomen hebben is een huisbezoek voor afreis aan te bieden aan alle adoptiegezinnen. Hiervoor gaat Vicky Quinet, psychologe, op huisbezoek bij de familie. Het doel is dat het tijdens dat bezoek uitsluitend over het kind gaat en hoe het kind een plaats zal krijgen in het gezin, wat het voor de gezinsleden betekent om er een kindje van een bepaalde leeftijd en met een bepaalde achtergrond bij te krijgen. Er wordt een genogram opgemaakt om dit visueel voor te stellen. Dit bezoek is geen verplichting maar raden we wel heel sterk aan.

Vicky is ook de psychologe die op huisbezoek komt na aankomst van het kindje in het gezin, op deze manier wordt de continuïteit in de nazorg ook gegarandeerd.

Wanneer mogelijk gingen de gesprekken live door maar als het niet kon omwille van de covidmaatregelen gebeurde het via een videogesprek. Op deze manier konden we toch deze service bieden binnen de geldende corona maatregelen. In totaal vonden er 4 gesprekken plaats in 2021.

3.2.8 Aankomstgesprek

Het opvolgen van de kindjes na aankomst vormt een belangrijk deel van de werking. Alle landen vragen een bepaalde vorm van nazorg en deze start reeds bij het aankomstgesprek kort na aankomst van het kind in België.

Het aankomstgesprek is een belangrijk moment om na te gaan hoe families de procedure hebben ervaren, hun tevredenheid te kennen en eventueel ongenoegen op te vangen. Het is ook de start van de nazorg. Tips voor de toekomst, voor andere ouders en voor Ray of Hope, komen dan ter sprake. Deze informatie helpt om de werking van de dienst bij te sturen. Indien kandidaten niet naar het kantoor kunnen komen, vindt dit gesprek plaats bij het eerste huisbezoek of is er telefonisch contact. In 2021 was er voor alle thuisgekomen families een aankomstgesprek. We konden ze alle 3 live laat doorgaan op kantoor waar we een plexischerm hebben voorzien.

Tijdens het aankomstgesprek krijgen de families de eindafrekening, een tevredenheidsmeting en een document of ze contactgezin willen zijn of niet mee. De resultaten van deze tevredenheidsmeting vindt u in het hoofdstuk Evaluatie. Tijdens het aankomstgesprek worden volgende zaken besproken:

- evaluatie van de procedure bij Ray of Hope,
- evaluatie van de afreis,
- evaluatie van de contactpersoon, de begeleiding ter plaatse,
- eventuele onduidelijkheden in verband met administratie na aankomst,
- juridische procedures
- eindafrekening,
- nazorgprocedure.

3.2.9 Nazorg

Door het grote aantal kinderen dat via Ray of Hope naar België kwam, zijn de vragen naar nazorg en naar rootsbegeleiding groot. Zeker aangezien Ray of Hope ook de rootsvragen van de geadopteerden uit China via Horizon en de geadopteerden via Vreugdezaaiers behandelt.

Het nazorgpakket is bepaald door het BVR en kan als volgt worden opgesplitst:

1. primaire nazorg,
2. jaarlijkse nazorg of follow up rapportage,
3. uitbreiding nazorg
4. nazorgvragen,
5. roots,
6. nazorg van adoptiekinderen van adoptanten die zelfstandig een adoptieprocedure realiseren maar de nazorg via een adoptiedienst moeten volbrengen.

De nazorgmedewerker plant en regelt de huisbezoeken. Ze volgt de jaarlijkse nazorg op en ze bundelt de nazorgvragen en rootsvragen. De nazorgvragen en de rootsvragen worden door de nazorgmedewerker of de landverantwoordelijke beantwoord. Het uitvoeren van de huisbezoeken wordt gedaan door Vicky Quinet, psychologe en pedagoge, die op freelance basis verbonden is aan Ray of Hope.

1. PRIMAIRE NAZORG

De nazorg begint reeds vóór een kind in het gezin wordt opgenomen. Op de verschillende voorbereidingsmomenten, maar ook tijdens het huisbezoek voor afreis, het aanvaardingsgesprek en het aankomstgesprek, wordt aandacht besteed aan de specifieke aspecten in zorg en opvoeding van een adoptiekind.

Het **standaardpakket** voor de primaire nazorg bestaat sinds het BVR van 6 mei 2013 uit twee huisbezoeken binnen 15 maanden na aankomst. Naast de huisbezoeken ontvangen de gezinnen ook op vaste tijdstippen een vragenlijst. Op basis van de vragenlijst schrijven ouders een verslag over de ontwikkeling van hun kind. Het aantal huisbezoeken en de tijdstippen voor een verslag hangen af van de vereisten van het herkomstland. **Tabel 13** geeft daarvan een overzicht. In **Tabel 14** staat een overzicht van het aantal huisbezoeken dat jaarlijks gebeurt sinds 2012. De daling van het aantal huisbezoeken staat in direct verband met de daling van het aantal aankomsten.

Tijdens de huisbezoeken en in de vragenlijsten wordt over volgende thema's gesproken:

- gezondheid,
- ontwikkeling van het kind (motorisch, cognitief, emotioneel en psychologisch),
- hechting van het kind,
- aanpassing van het kind,
- gevoelens/ beleving van de ouders en andere familieleden,
- impact van de adoptie op het gezinsgebeuren.

Er wordt ook stilgestaan bij de vragen, opmerkingen of bedenkingen die adoptieouders hebben.

Gezinnen kunnen steeds beroep doen op Ray of Hope, of het nu gaat om een vraag over de opvoeding van hun kind 2 maanden na aankomst in het gezin, of 12 jaar na aankomst in het gezin; de teamleden van Ray of Hope proberen mensen steeds op weg te helpen.

Tabel 13: Overzicht van de vereisten gesteld door het herkomstland voor de primaire nazorg.

Te berekenen na aankomst van het kind in het gezin				
	Rapport	Huisbezoek 1	Rapport	Huisbezoek 2
Ethiopië		3 mnd	6 mnd	12 mnd
China	1 mnd	6 mnd		12 mnd
India	3 mnd	6 mnd	9, 18, 24, 30 en 36 mnd	12 mnd
Sri Lanka		3 mnd	6 mnd en 18 mnd	12 mnd
Marokko		6 mnd		12 mnd
Haiti		3 mnd	6 mnd	12 mnd
Burkina Faso		3 mnd	9 mnd en 21 mnd	15 mnd
Togo		3 mnd	24, 36 mnd	12 mnd
Vietnam		6 mnd	18,24,30,36 mnd	12 mnd

Tabel 14: Overzicht van het aantal huisbezoeken in het kader van de primaire nazorg van 2013 tot 2021. Het aantal 1^e huisbezoeken daalde recht evenredig met het aantal adopties. Er waren in 2021 ook geen extra huisbezoeken nodig.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Eerste huisbezoek	38	15	15	9	18	19	8	10	6
Tweede huisbezoek	48	13	22	9	12	22	8	8	12
Extra huisbezoek	1	0	1	0	0	3	0	0	0
Totaal	87	28	38	18	30	44	16	18	18
Stijging/daling t.a.v. voorgaand jaar	-18	-59	10	-20	12	14	-28	2	0

2. JAARLIJKSE NAZORG

Naast de primaire nazorg stellen alle herkomstlanden ook voorwaarden voor de **jaarlijkse nazorg of "Follow up rapportage"**. Ouders worden op vaste momenten door de dienst uitgenodigd om een verslag te schrijven op basis van een vragenlijst.

De teamleden nemen de jaarlijkse nazorgrapporten door. Indien hierbij vragen rijzen, nemen ze contact op met de adoptanten. Ook indien uit het rapport blijkt dat de adoptanten bijkomende hulp nodig hebben, dan worden ze gecontacteerd. Vervolgens worden deze rapporten op een correcte manier en volgens wens van het herkomstland opgestuurd. Alle documenten worden eveneens bewaard in het archief bij Ray of Hope en wanneer de vereiste procedure voor nazorg is afgerond, wordt het hele dossier in kopie naar VCA verstuurd.

Aantal jaren nazorg	
Ethiopië	tot leeftijd van 18 jaar
China	5 jaar na aankomst
India	3 jaar na aankomst
Sri Lanka	tot leeftijd van 10 jaar
Marokko	tot leeftijd van 18 jaar
Haïti	8 jaar na aankomst
Burkina Faso	tot leeftijd van 18 jaar
Togo	tot leeftijd van 18 jaar
Vietnam	3 jaar na aankomst

Tabel 15: Overzicht per **herkomstland** van de vereisten m.b.t. duurtijd van de nazorg. De duurtijd wordt bepaald door de wetgeving van het land van herkomst.

Ray of Hope voert een strikt beleid om alle nazorgrapporten tijdig en zo volledig mogelijk te ontvangen. De families worden per e-mail uitgenodigd om de nazorg in orde te brengen. Slechts een beperkt aantal families beschikt niet over e-mail en wordt per post uitgenodigd. Alle families die het rapport nog niet bezorgden, krijgen meerdere herinneringen. In de uitnodiging wordt er ook vermeld dat telefonisch contact mogelijk is indien het onhaalbaar lijkt voor de adoptiegezinnen om een uitgebreid verslag te schrijven. De nazorgmedewerker schrijft het verslag op basis van het telefoongesprek.

In 2021 zagen we een stijging van 59.5% naar 64.5% in het aantal ontvangen verslagen. Er wordt hard gewerkt om zo maximaal mogelijk de nazorgverslagen te ontvangen. Hiertoe worden de adoptieouders meerdere malen herinnerd om het jaarlijks nazorgverslag in te dienen. Verder werd er ook de optie aangeboden om de informatie telefonisch door te geven aan de nazorgmedewerker zodat deze het verslag zelf kon opmaken (op basis van de info in het telefoongesprek). Dit was voor een aantal adoptieouders een meer haalbare manier om het jaarverslag toch in te dienen. Hierdoor zijn procentueel gezien meer nazorgverslagen ontvangen. We zullen dit volgend jaar zo verder zetten.

Tabel 16: Overzicht van het aantal te ontvangen en effectief ontvangen nazorgrapporten in de afgelopen 7 jaar

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Te ontvangen	548	492	431	423	469	446	415	378
Ontvangen	359	371	329	277	260	233	247	244
	65.51%	75.40%	76.33%	65.48%	55.44%	52.24%	59.52%	64.55%
Jaarlijkse nazorg afgerond	1	4	15	13	27	35	32	25
Uit lijst verwijderd	0	80	0	0	0	0	0	0

* Redenen verwijderen uit lijst:

- ROH beschikt niet meer over de juiste contactgegevens
- KA wensen wegens gemotiveerde redenen de nazorgrapporten niet meer in te dienen

Ook in 2021 kreeg de familie voor wie de volledige nazorg werd afgerond een bedanking van Ray of Hope voor het meewerken aan de nazorg. Zo melden we hen ook dat de nazorg voor hun zoon of dochter is afgerond voor het herkomstland. Verder wordt hen ook gevraagd of de geadopteerden graag hun contactgegevens aan ons bezorgen, zo kunnen we hen rechtstreeks op de hoogte houden van verdere samenkomsten of evenementen die we organiseren.

3. UITBREIDING NAZORGAANBOD

In het vooruitzicht van de fusie van de adoptiediensten tegen 2023 hebben de drie adoptiediensten samen een aanbod uitgewerkt met het extra budget voor nazorg dat voorzien werd in het BVR van 2019. Het huisbezoek voor afreis werd toegelicht onder 3.2.7.

Daarnaast wordt er voor elk adoptiekind op de leeftijd van 7 en 12 jaar een extra huisbezoek aangeboden. In de uitnodiging wordt ook meegegeven dat dit huisbezoek op een later moment kan gevraagd worden als er op dat moment geen nood is. Dit aanbod ging van start in 2020.

Niet alleen op deze momenten maar ook vóór de plaatsing, bij toewijzing, bij nazorg en op lange termijn wordt extra ondersteuning aangeboden. De adoptiediensten blijven beschikbaar, ongeacht de leeftijd van het adoptiekind.

Tabel 17 geeft een overzicht van het aantal gezinnen dat zal gecontacteerd worden door Ray of Hope in de komende 3 jaar tot aan de fusie van de adoptiediensten.

	Aantal geadopteerden van 7 jaar	Aantal geadopteerden van 12 jaar
2020	15	64
2021	22	49
2022	16	31

In 2021 werd de mogelijkheid ook geboden om dit huisbezoek digitaal te laten doorgaan omwille van de covid maatregelen. Er gingen in totaal 14 families in op het aanbod voor een extra huisbezoek.

De overgebleven voorziene middelen hebben we kunnen inzetten op andere hulpvragen die kwamen van kandidaat adoptanten of adoptiegezinnen. Vicky Quinet heeft in 2021 een 11-tal contacten gehad in het kader van een hulpvraag.

Kinderen die in het eerste jaar van aankomst reeds 7 zijn of ouder dan 7 zullen het jaar na afronden van de primaire nazorg (huisbezoek 2) een extra huisbezoek krijgen.

Verder hebben we in 2021 een heel aantal zaken verder uitgewerkt onder de noemer van extra nazorg:

- **Vernieuwde website**

In 2021 ging de vernieuwde website van ROH online. Hierbij werd extra aandacht besteed aan nazorg en roots. Alle informatie rond nazorg en roots is duidelijk gebundeld en overzichtelijk neergeschreven. Dit maakt het makkelijker voor adoptieouders en geadopteerden om een antwoord te vinden op hun vragen.

- **Aanpak n.a.v. belevingsonderzoek door Arteveldehogeschool**

Uit het onderzoek uitgevoerd door de Arteveldehogeschool in opdracht van Ray of Hope in 2020 kwamen zowel sterktes van de adoptiedienst als aanbevelingen voor verbetering naar voor. Hiermee ging het team concreet aan de slag en formuleerde doelstellingen op korte- en lange termijn. Onder 5. Evaluatie wordt meer toelichting over het onderzoek gegeven.

- **Samenbrengen van lotgenoten: Optreden Meskerem Mees**

In 2020 heeft Ray of Hope een optreden van Meskerem Mee georganiseerd voor alle 18+ geadopteerden waarbij de adoptie bemiddeld werd door Ray of Hope. Het doel hier was het samenbrengen van lotgenoten via een leuke activiteit en binnen een informele sfeer.

Dit zou ons ook de kans geven om nog een aantal geadopteerden te kunnen bereiken om deel te nemen aan ons belevingsonderzoek.

Door de coronamaatregelen is dit concert jammer genoeg in 2020 niet kunnen doorgaan. We wilden dit graag in 2021 laten doorgaan maar dit lukte niet meer omwille van conflicterende agenda van Meskerem. Helaas is dit evenement geannuleerd.

- **Thema-avond**

Ray of Hope organiseerde zelf geen thema -avond, maar kon beroep doen op de organisatie van Het Kleine Mirakel voor een thema avond rond trauma. Wel brachten we de gezinnen samen n.a.v. de resultaten van het expertenpanel en planden we een paar thema -avonden voor 2022.

- **Stevige Start**

ROH werkte in 2020 ook het nazorgaanbod uit door extra vormingen voor adoptieouders aan te bieden. In samenwerking met Steunpunt Adoptie werd een groepsbegeleiding aangeboden nl. Stevige Start. Deze vorming geeft inzichten in de moeilijker hechting met adoptiekinderen, biedt handvaten om mee aan de slag te gaan en versterkt adoptieouders in hun rol.

Omwille van COVID werd de start van de vorming meermaals uitgesteld. In samenspraak met Steunpunt Adoptie werd besloten om de eerste bijeenkomsten online te laten doorgaan. Op deze manier konden we met de vorming van start gaan. De eerste twee sessies nl. in april en mei gingen online door. De volgende drie sessies nl. in augustus, september en oktober konden doorgaan in het Cultureel Centrum Lokeren. Voor deze vorming was het een grote meerwaarde om fysiek samen te komen aangezien dit voor een sterkere band zorgde tussen de deelnemende gezinnen.

- **25 jaar Ray of Hope – feest**

Eind 1994 werd Ray of Hope opgericht, en in 1995 kwamen de eerste kinderen thuis. Sindsdien vonden er al meer dan 1200 kinderen uit 9 verschillende landen (Vietnam, Haïti, Ethiopië, China, India, Sri Lanka, Marokko, Burkina Faso en Togo) een thuis in een Vlaams gezin door bemiddeling van Ray of Hope. We grepen deze gelegenheid aan om al onze adoptiegezinnen samen te brengen op een groot feest dat normaal zou doorgaan op 20 september 2020 in feestzaal Lumière in Lokeren. Door de coronacrisis heeft dit niet kunnen plaatsvinden. We nemen dit terug op in 2022, met het idee dat het een soort afscheid kan zijn van Ray of Hope voor de fusie met de andere adoptiediensten.

4. NAZORGVRAGEN

De nazorg beperkt zich niet tot huisbezoeken en het opvolgen van rapporten. Adoptanten kunnen steeds op de dienst terecht voor **vragen** rond de opvoeding van hun kind. Indien er problemen of aandachtspunten zijn, bekijkt het team welke begeleiding kan geboden worden. Dit kan telefonische ondersteuning zijn, een gesprek op de dienst of een extra huisbezoek. Indien meer intensieve hulp nodig is, verwijzen we door naar externe diensten of hulpverleners. In dit geval volgt Ray of Hope van op afstand de situatie. Een overzicht hiervan werd opgenomen in **tabel 17**: roots en nazorg.

Algemeen stellen we vast dat families die ons contacteren met een specifieke opvoedingsvraag of de vraag om een extra gesprek/huisbezoek, meestal families zijn met kinderen die nog geen 5 jaar thuis zijn of gezinnen waarbij de kinderen aan de start staan van de puberteit. Families die ons contacteren met een vraag om doorverwijzing naar een externe hulpverlener, zijn vaak families die al één of meer jaren geleden geadopteerd hebben of die in de loop van het eerste jaar na aankomst merken dat meer intensieve begeleiding nodig is. Families met vragen met betrekking tot opvoedingsondersteuning worden eerst doorverwezen naar Vicky Quinet, zij plant met hen een gesprek in. Verder kunnen ook de diensten van Steunpunt Adoptie, privé-psychotherapeuten of diensten geestelijke gezondheidszorg doorverwezen worden.

5. ROOTS

Regelmatig vinden (jong)volwassen geadopteerden of ouders de weg naar ROH voor vragen met betrekking tot hun roots of de roots van hun kind. We onderscheiden drie soorten vragen:

1. Vraag om achtergrondinformatie

Een vraag om achtergrondinformatie is er meestal om iets te weten over de biologische familie van de geadopteerde. Soms enkel om te weten hoe het met de biologische familie (moeder, vader, ...) gaat. Soms vraagt men om (al dan niet tegen betaling van een contactpersoon ter plaatse) een zoektocht te starten om (iemand van) de biologische familie terug te vinden, een aantal vragen te stellen en foto's te nemen.

Wanneer geadopteerden of ouders met een vraag om achtergrondinformatie bij ROH komen, hebben zij verwachtingen. In sommige landen is het heel moeilijk om meer informatie over de achtergrond van een kind te bekomen. Dit heeft voornamelijk te maken met cultuurgebonden factoren. In dit geval kan het zeer moeilijk zijn om bijkomende zaken te vinden en proberen we mensen voor te bereiden op de reële mogelijkheid dat we vanuit het herkomstland geen antwoord zullen krijgen. In andere landen is het gemakkelijker om bepaalde zaken te achterhalen omdat het land en de weeshuizen er meer voor open staan en zelf actief meewerken aan een zoektocht. Het al dan niet bekomen van meer informatie hangt ook af van de reden waarom het kind werd voorgesteld voor adoptie. Wanneer een kind bijvoorbeeld te vondeling is gelegd of achtergelaten werd, is het vaak erg moeilijk om meer over de biologische familie te weten te komen.

Algemeen hebben ouders die de laatste jaren adopteerden veel sneller vragen met betrekking tot de achtergrond van hun kind en willen ze meer weten dan wat er in het dossier staat. Wij zijn ons zeer bewust van het belang van een zo volledig mogelijk achtergronddossier en trachten dit ook te bekomen van de herkomstlanden. In praktijk is dit jammer genoeg niet altijd mogelijk. Deze realiteit wordt meegegeven op de informatiemomenten, zodat een familie dit weet alvorens ze een overeenkomst aangaan met de adoptiedienst.

2. Vraag met betrekking tot dossier / bespreking dossier

Soms komen (jong)volwassen geadopteerden bij ROH met vragen met betrekking tot hun dossier. Ze willen meer weten over bepaalde documenten of willen verifiëren of ze alle documenten, die in het

dossier zitten, ook zelf in handen hebben. Hieruit groeit vaak de nood aan meer informatie en wordt ons de vraag gesteld om met het herkomstland contact op te nemen om bepaalde zaken na te vragen.

3. Vraag in het kader van een (eventuele) rootsreis

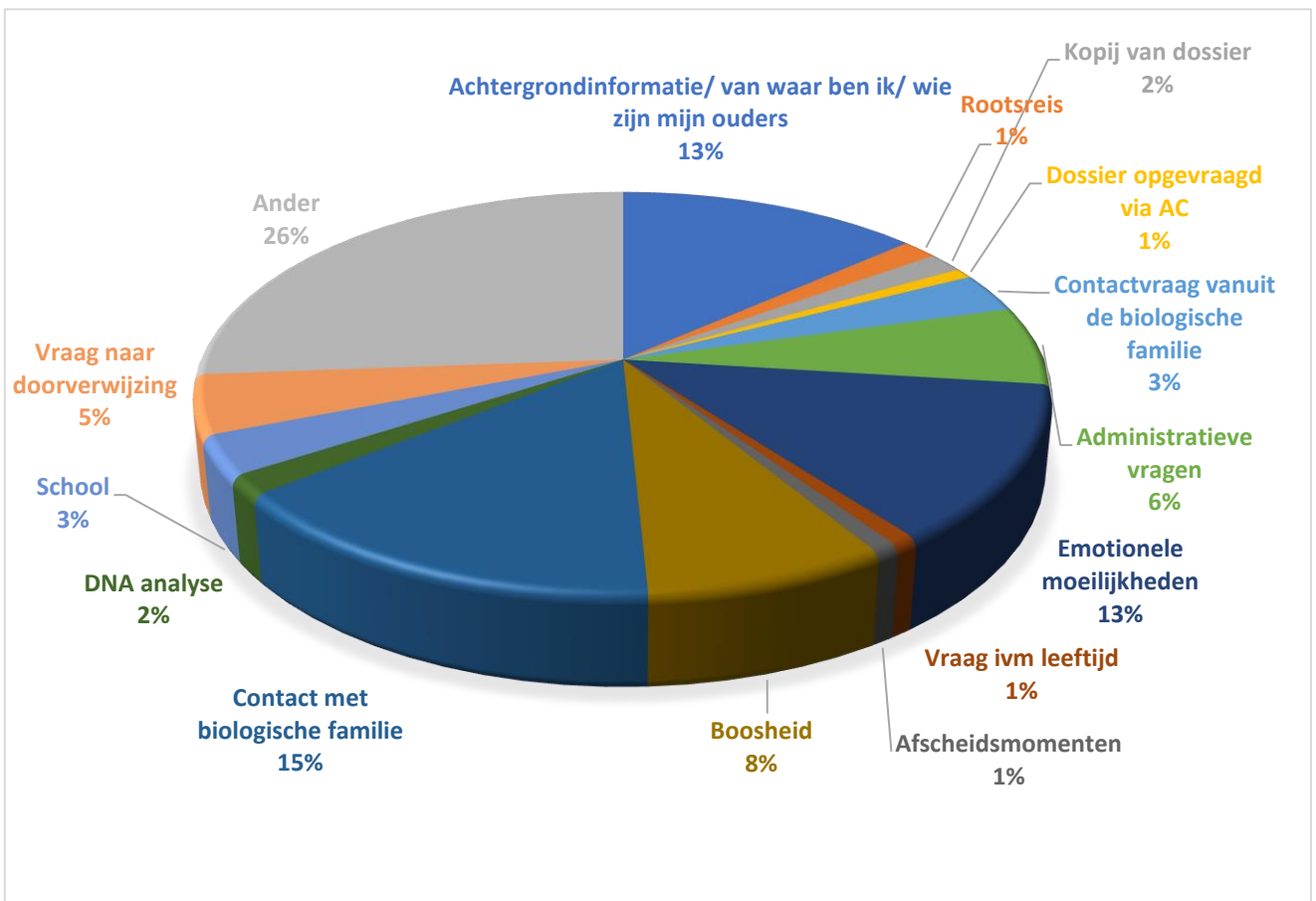
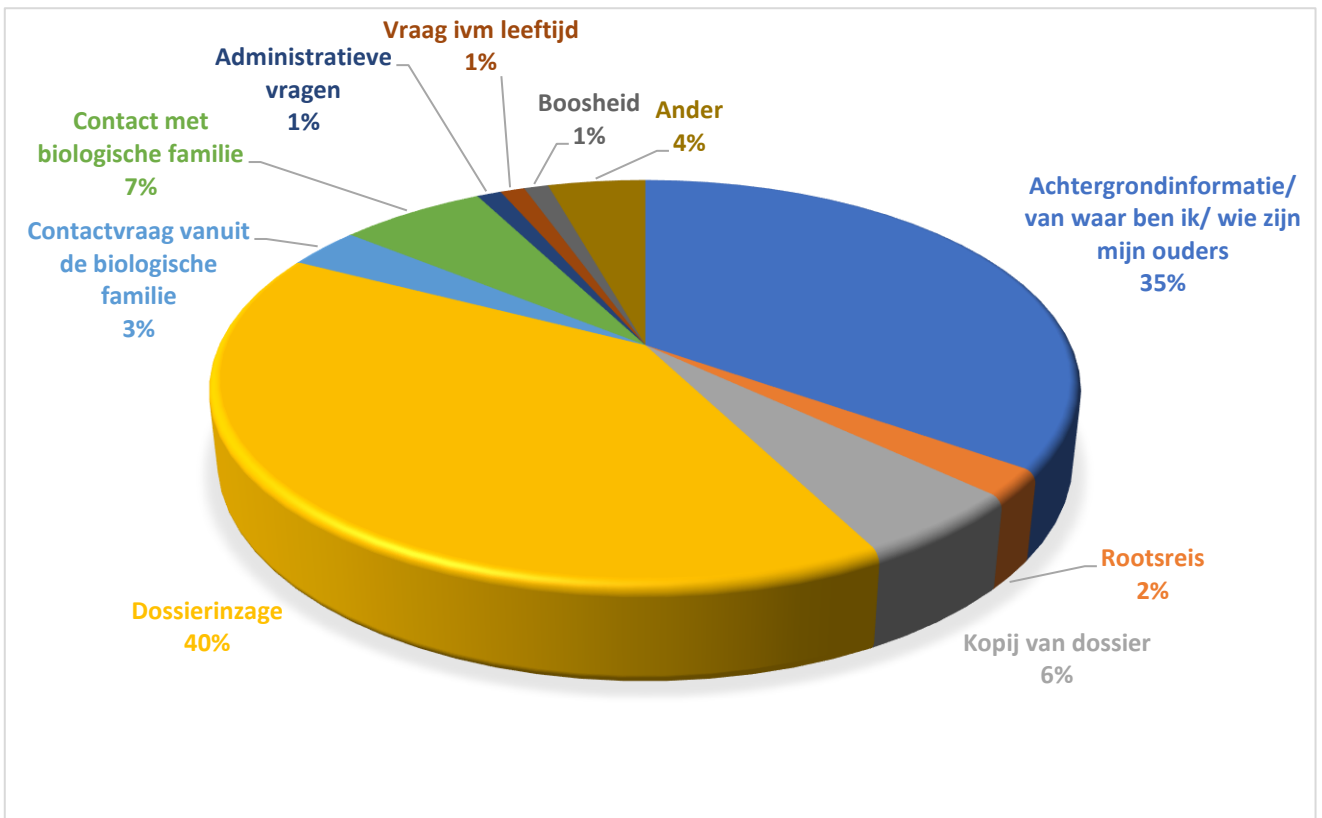
Af en toe nemen mensen ook contact met ROH op omdat ze denken aan een rootsreis of al concreet een reis gepland hebben. Vaak komen ze dan bij ons langs om hun dossier te bespreken of stellen ze ons eerst de vraag naar meer achtergrondinformatie. Soms willen ze ook hulp bij het plannen van hun rootsreis. Waar vroeger voornamelijk (volwassen) geadopteerden hiervoor contact opnamen, willen nu meer en meer adoptieouders van jonge kinderen een rootsreis maken. Deze families willen niet wachten tot hun kind oud genoeg is omdat ze denken dat het dan moeilijker zal zijn om nog iets terug te vinden.

Tabel 17: Soorten rootsvragen en nazorgvragen gesteld in 2021 door geadopteerden of hun ouders/anderen.

	Geadopteerden	Ouders en anderen
Achtergrondinformatie/ van waar ben ik/ wie zijn mijn ouders	32	17
Rootsreis	2	2
Vraag contact met geadopteerden	0	0
Dossierinzage	37	0
Kopij van dossier	5	2
Dossier opgevraagd via AC	0	1
Contactvraag vanuit de biologische familie	3	4
Administratieve vragen	1	8
Emotionele moeilijkheden	0	16
Vraag ivm leeftijd	1	1
Medische vragen	0	0
Slaapproblemen	0	0
Afscheidsmomenten	0	1
Boosheid	1	10
Contact met biologische familie	6	19
DNA analyse	0	2
School	0	4
Vraag naar doorverwijzing	0	6
Ander	4	33
Totaal	92	126

De dienst hecht er groot belang aan dat deze vragen goed worden opgenomen en opgevolgd, hiertoe hebben we in 2018 een nieuw registratiesysteem geïnstalleerd. Op deze manier kunnen we veel beter opvolgen welke vragen nog open staan en welke zijn afgerond. Het geeft ons een mogelijkheid om te zien welke vragen door wie gesteld worden en daar proactief op in te spelen bij de voorbereiding van adoptieouders en dit weerspiegelt zich in het extra nazorgaanbod.

De taartdiagrammen op de volgende bladzijde geven een overzicht van de nazorg en rootsvragen die we in 2021 ontvingen van geadopteerden (1ste diagram) en van adoptieouders (2de diagram)

Uit de diagrammen kunnen we aflezen dat verhoudingsgewijs de meeste vragen door geadopteerden worden gesteld omtrent achtergrondinformatie en dossierinzage. En dat adoptieouders de meeste vragen stellen over achtergrondinformatie, emotionele moeilijkheden of over contact met biologische familie.

Tabel 18: vergelijking aantal rootsvragen gesteld in vorige jaren door geadopteerden of hun ouders/anderen.

Soort rootsvraag	Vraag door geadopteerden					Vraag door ouders/anderen				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Achtergrondinformatie	4	11	25	18	29	11	11	27	15	17
Dossierinzage	21	6	11	15	37	2	21	3	0	0
Rootsreis	2	8	5	2	2	5	13	14	2	2
Totaal	27	45	41	35	68	18	45	44	17	17

Uit bovenstaand overzicht kunnen een sterke toename aflezen mbt dossierinzage van geadopteerden. We zien nog geen toename bij het aantal vragen mbt rootsreizen in 2021 maar dit kwam hoofdzakelijk door de vele reisbeperkingen omwille van COVID.

Archivering adoptiedossiers van De Vreugdezaaiers.

In augustus 2021 werden de adoptiedossiers van Vreugdezaaiers opgehaald door het Vlaams Centrum voor Adoptie. Zij zullen deze laten archiveren in een centraal archief in Vilvoorde. Hierbij zal er ook een digitalisering van de dossiers plaats vinden.

De dossiers kunnen nog steeds opgevraagd worden door Ray of Hope.

Geadopteerden wiens adoptie via de Vreugdezaaiers verliet, kunnen dus nog steeds bij ons terecht voor dossierinzage en rootsvragen.

6. NAZORG VOOR ZELFSTANDIG ADOPTANTEN

Sinds 1 september 2005 zijn adoptanten, die zelfstandig een adoptie realiseren, verplicht de nazorg door een erkende adoptiedienst te laten uitvoeren. VCA verdeelt deze nazorgpakketten onder de diensten op basis van geografische bereikbaarheid.

Volgens de regelgeving moet een adoptiedienst een contract met deze families afsluiten tijdens een intakegesprek, waarna de dienst pas terug tussenkomt op het moment dat er een kindje is geplaatst in het gezin. Dan start de primaire nazorg.

In praktijk contacteren deze families ons vaak doorheen de procedure, en vragen begeleiding tijdens de procedure en vaak ook bij het al dan niet aanvaarden van kinddossiers. Een zelfstandig nazorgdossier vraagt heel wat extra werk van ROH dat niet in verhouding wordt vergoed.

Ray of Hope heeft reeds met 23 families een contract afgesloten. In 2021 werd er 1 nieuw contract voor zelfstandige adoptanten afgesloten.

Het opvolgen van zelfstandige adopties vraagt van de adoptiedienst extra werk. Wanneer zelfstandige adopties worden gerealiseerd in landen waar de dienst een werking heeft, geeft dit aanleiding tot

bijkomende vragen. In de loop van het jaar spraken we met VCA over een oplossing voor de opvolging van zelfstandige adopties.

LAS (LEUVENSE ADOPTIESTUDIE)

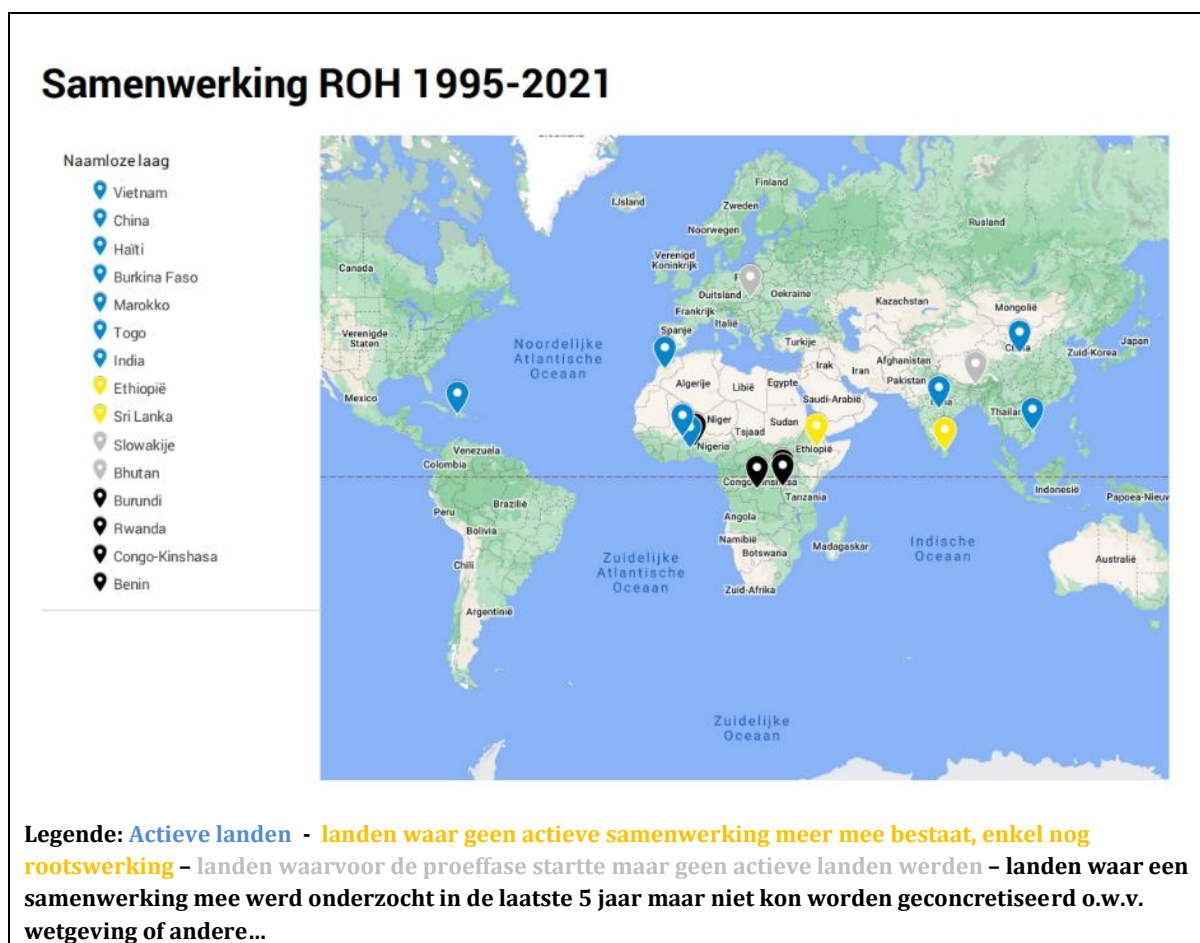
Ray of Hope werkt mee aan de Leuvense Adoptie Studie en maakt dit onderzoek bekend bij kandidaat-adoptanten die bij ROH op de wachtlijst staan.

De Leuvense Adoptie Studie (LAS) is het eerste grootschalige lange termijn onderzoek naar adoptiegezinnen, ouders én kinderen, in Vlaanderen. Centrale thema's in dit onderzoek zijn verwachtingen en gevoelens bij *adoptieouders*, de sociaal-emotionele ontwikkeling van *adoptiekinderen*, en de *interactie tussen adoptieouders en hun adoptiekind*.

Ray of Hope werkt mee aan dit longitudinaal onderzoek dat reeds sinds 2008 loopt.

De jaarlijkse terugkoppeling mbt het onderzoek was in 2020 en 2021 niet mogelijk omwille van de corona pandemie.

4. Landen

4.1. Algemeen

Onderstaande tabel 19 geeft weer met welke landen ROH sinds zijn ontstaan heeft samengewerkt.

Overzicht van de landenwerking bij ROH 1995 - 2020															
	Vietnam	Haiti	China	Burkina Faso	Marokko	India	Togo	Bhutan	Slovakije	Ethiopië	Sri Lanka	Burundi	Rwanda	Benin	TOTAAL
1995	7	40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47
1996	24	40	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	67
1997	16	26	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	44
1998	36	21	0	0	0	0	0	0	0	25	0	0	0	0	82
1999	25	12	0	0	0	0	0	0	0	16	2	0	0	0	55
2000	27	23	0	0	0	0	0	0	0	31	3	0	0	0	84
2001	25	31	0	0	0	0	0	0	0	17	3	0	0	0	76
2002	23	24	0	0	0	0	0	0	0	25	7	0	0	0	79
2003	4	5	0	0	0	0	0	0	0	29	7	0	0	0	45
2004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	3	0	0	0	20
2005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	53	5	0	0	0	58
2006	0	0	0	0	0	0	0	0	0	52	3	0	0	0	55
2007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	2	0	0	0	52
2008	0	0	0	0	0	0	0	0	0	61	5	0	0	0	66
2009	0	3	0	0	0	0	0	0	0	67	3	0	0	0	73
2010	0	3	18	0	0	0	0	0	0	49	3	0	0	0	73
2011	0	0	14	1	0	0	0	0	0	39	2	0	0	0	56
2012	0	0	15	1	0	3	0	0	0	47	0	0	0	0	66
2013	0	0	6	0	1	2	0	0	0	17	0	0	0	0	26
2014	0	1	4	2	0	3	1	0	0	10	0	0	0	0	21
2015	0	0	2	0	0	2	0	0	0	7	0	0	0	0	11
2016	1	0	1	1	0	4	2	0	0	1	0	0	0	0	10
2017	2	0	2	2	0	6	0	0	0	9	0	0	0	0	21
2018	3	3	2	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	13
2019	0	1	1	4	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	10
2020	0	2	0	3	1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	11
2021	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3
	193	235	65	16	3	29	8	0	0	626	49	0	0	0	1224

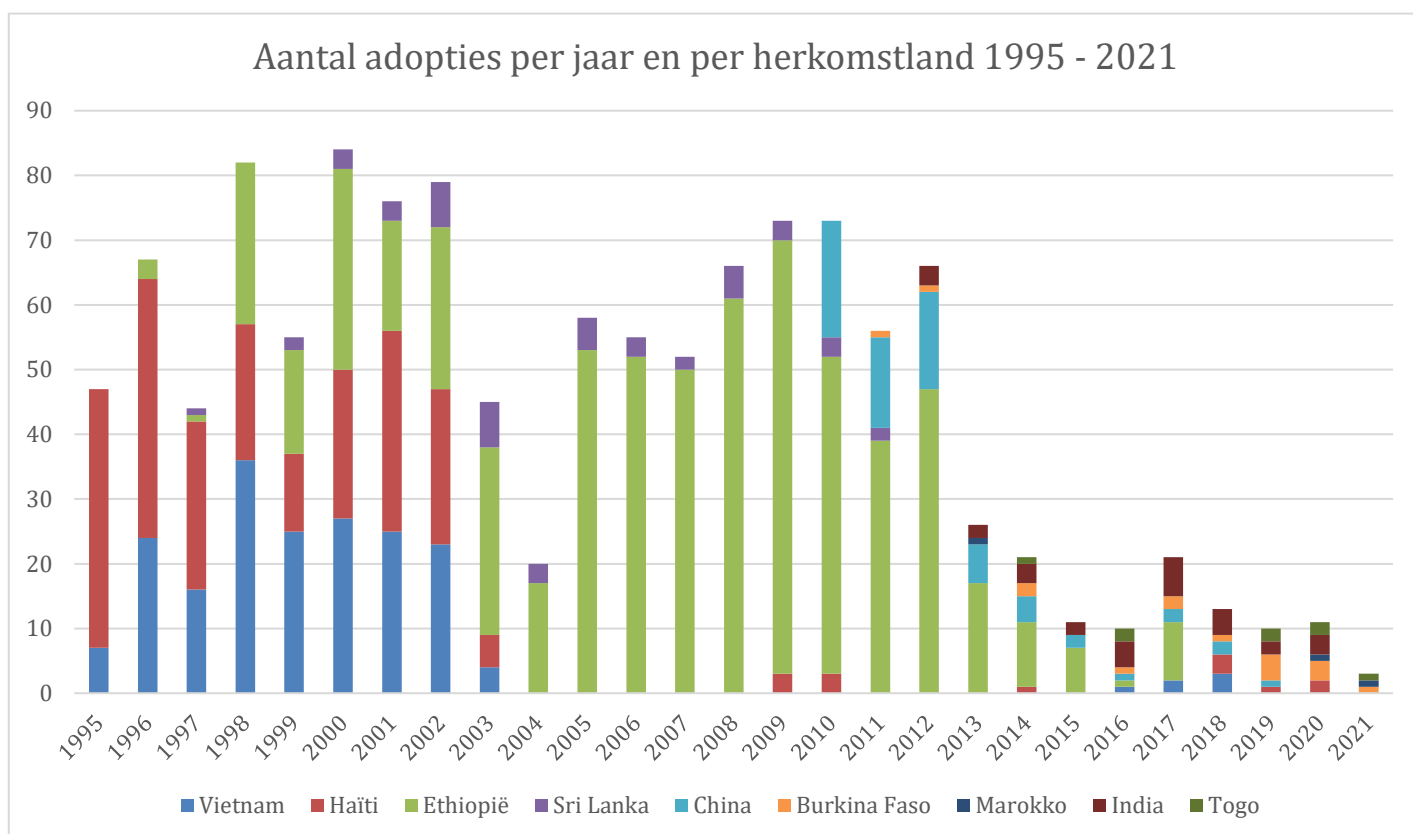
geen werking
 prospectiekanaal
 proeffase
 actief kanaal
 opgeschort

De tabel toont aan dat we met steeds meer landen moeten samenwerken en daartegenover minder plaatsingen per land realiseren. Dit is enerzijds het gevolg van de wereldwijde implementatie van het Haagse Verdrag inzake adoptie. Anderzijds kenden we dus de laatste twee jaar een daling van het aantal KA met een geschiktheidsvonnis, dit betekent dat er ook een te kort was aan KA tav de noden in de herkomstlanden.

Geen plaatsingen uit een herkomstland betekent niet dat er geen werk moet worden verricht; samenwerkingen realiseren en onderhouden is zeer intensief. Er zijn contacten met verschillende herkomstlanden om de werking te onderhouden of op te starten, soms in afwachting van bv een wetswijziging. Ook dat laatste vraagt een intens contact om de banden voor samenwerking niet te verliezen.

Daarnaast worden er voor de landen waar geen actieve samenwerking meer is, wel nog rootsvragen behandeld. Ook dit vraagt veel werk.

Hieronder staat de grafische weergave van het totale aantal aangekomen kinderen per land, waarvoor Ray of Hope de bemiddeling deed. Het is duidelijk dat sinds 2013 het aantal adopties enorm is gedaald. Er zijn geen samenwerkingen meer waar men nog veel ouders zoekt voor kinderen in nood. De samenwerkingen die er zijn, getuigen wel van grote kwaliteit en enkel en alleen plaatsing in geval men echt geen alternatief kan vinden voor de opvang van het kindje in eigen land.

Alle herkomstlanden leggen ook voorwaarden op aan kandidaat-adoptanten. Dit bepaalt dat niet iedereen voor elke herkomstland in aanmerking kan komen. Onderstaande **tabel 20** geeft een zicht op welke voorwaarden de herkomstlanden stellen aan kandidaat-adoptanten.

LAND	Verdragsland?	Gehuwde koppels zonder kinderen	Gehuwde koppels met kinderen	Alleenstaanden	Opmerkingen
ACTIEVE LANDEN					
CHINA	Ja				Special Needs adoptie ≥ 2 jaar (1 ^e en 2 ^e huwelijk) ≥ 5 jaar (vanaf 3 ^e huwelijk)
INDIA	Ja				≥ 2 jaar gehuwd Kindprofiel afhankelijk van leeftijd KA
BURKINA FASO	Ja				≥ 5 jaar gehuwd
TOGO	Ja				1 partner ≥ 30 jaar Alleenstaanden hetero vrouwen kunnen, maar voorkeur voor gehuwde heterokoppels
PROEFFASE					
HAÏTI	Ja				1 partner min. 30 j, max. 50j Alleenstaande min. 35j
VIETNAM	Ja			 ≥ 28 jaar	Min 2 j gehuwd en 1 partner min. 28 j Alleenstaande min. 28 j
MAROKKO	Neen				Enkel voor 'Marocaines Résidents à l'Etranger' (MRE)

Door de pandemie konden we in 2021 geen enkel bezoek aan een herkomstland realiseren. De kanaalbezoeken worden opnieuw gepland vanaf 2022.

Hieronder volgt de stand van zaken per land waarmee in 2021 werd samengewerkt.

4.2. India

De werking in India werd sinds 2020 zeer sterk beïnvloed door Covid19. Zowel de lopende dossiers als de plannen van Ray of Hope voor een kanaalbezoek moesten worden bijgestuurd.

Veel coronamaatregelen zoals het thuiswerk en quarantaineregio's waren ook in 2021 nog van kracht.

In het voorjaar van 2021 kampte men met een enorme golf van besmettingen, zieken en overlijdens. De ziekenhuizen en crematoria bereikten hun maximum capaciteit met talrijke schrijnende situaties als gevolg. Men breidt de vaccinatiecampagne uit maar al snel is er een tekort aan vaccins.

Artsen zagen in India plots een opmars van Mucormycosis (zwarte schimmel). Dit is een agressieve schimmelinfectie die vooral de neus, ogen en hersenen aantast. Deze komt normaal slechts zeldzaam voor. Door het verzwakte immuunsysteem bij (herstelde) covidpatiënten, kwam deze agressieve schimmelinfectie vaker voor en leidde vaak tot

noodgedwongen amputaties.

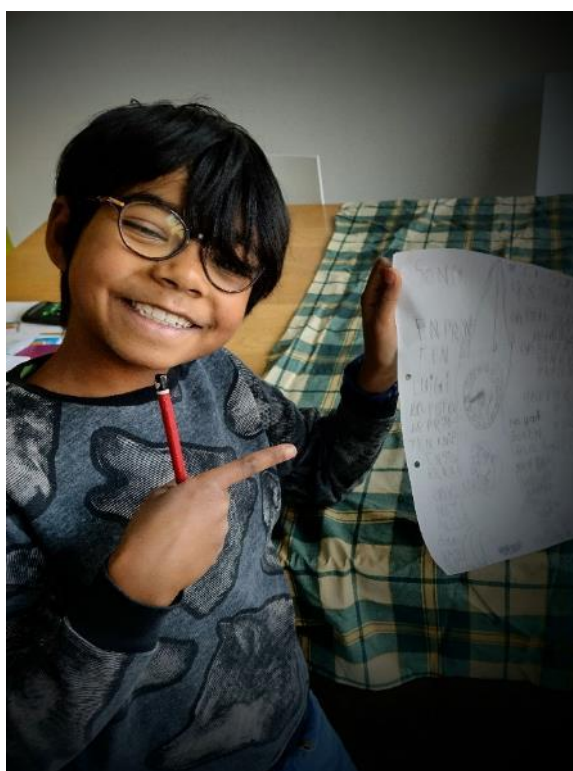
Het was een heel zware periode voor India waarbij de focus van de overheid lag op het bestrijden van COVID en nadien het herstel van het land. Er waren dan ook vaak zeer strenge maatregelen van kracht waardoor het adoptiewerk soms niet kon verdergaan en er grote vertragingen waren.

In India is de vaccinatie tegen COVID-19 nog volop bezig. De situatie lijkt er op dit moment onder controle.

Het kindje dat eind 2020 werd toegewezen, kon in december 2021 in de armen worden gesloten en kwam in januari 2022 aan in België.

Er was in 2021 slechts 1 toewijzing nl in het begin van het jaar. Helaas besloot de familie de procedure stop te zetten en is de toewijzing niet doorgegaan.

Ray of Hope had een kanaalbezoek gepland in 2020, voornamelijk in het kader van de rootsvragen van volwassen geadopteerden. Dit kon echter niet doorgaan omwille van de Covid19 maatregelen. Ook in 2021 was die niet haalbaar.

Tabel 21: Stand van zaken van de dossiers voor India

INDIA						
	Inschrijvingen	Toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	aankomsten: aantal dossiers	Stopzettingen	aantal op wachtljst
2015	3	5	2	2	2	8
2016	4+2	5	4	4	1	10
2017	3+3	5	6	5	2	9
2018	9	0	4	3	0	15
2019	4	5	2	2	0	17 (4tw)
2020	5	1	3	2	2	18 (2tw)
2021	1	1	0	0	3	16 (2tw)*

* dit zijn 14 families wachtend op een toewijzing en 2 families met een toewijzing. Van de 14 wachtende staan er 3 "on hold".

Tabel 22: Leeftijd bij toewijzing (TW) en bij aankomst (AK) van de toegewezen kinderen uit India.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021	
	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW	AK	TW
0-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2-4	0	4	2	3	0	4	2	0	1	3	0	1	0	0
4-6	2	2	2	2	5	1	1	0	1	3	1	0	0	1
6+	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	2	0	0	0
Totaal	2	6	4	5	6	6	4	0	2	7	3	1	0	1

4.3 Burkina Faso

- Goedkeuring VCA start proefdossiers: 17/11/2008
- Ontvangen accreditatie van Burkina Faso: 28/05/2009
- Goedkeuring kanaal 08/10/2014
- Verdragsland
- Contactpersoon is Mevr. Hazara Tarnanguida

Na 2020, was ook 2021 nog een bijzonder jaar. We merkten dat men begin 2021 probeerde om de achterstand van 2020 wat in te halen, er werden terug dossiers behandeld en voorbereid.

Covid was nog merkbaar in beperktere mate. Af en toe viel er iemand uit met Covid, wat dan opnieuw voor vertraging zorgde.

De comités kwamen opnieuw bijeen en Ray of Hope kreeg een toewijzing in februari, juni en december. Ook begin 2022 kwam er opnieuw een toewijzing, wat het hervatten van de activiteiten wel duidelijk maakte.

Van de 3 toewijzingen in 2021, waren er 2 oudere kindjes bij die via de lijst van kinderen met speciale noden geplaatst werden. Vanaf de leeftijd van 6 jaar, aanziet men de kinderen als 'special needs' omwille van de leeftijd. Verder zijn de kinderen wel gezond. In 2021 kwam 1 kindje thuis, de rest zal toekomen in 2022. Dit komt doordat een procedure 8-12 maand in beslag neemt

alvorens een kindje kan thuiskomen.

Burkina Faso doet zijn uiterste best om de zorg voor de kinderen zo goed mogelijk op te nemen volgens het subsidiariteitsprincipe. Ook het aantal binnenlandse adopties stijgt, wat een positieve evolutie is voor het land.

Ray of Hope doet zijn uiterste best om ook voor de kinderen die moeilijker een thuis vinden, oplossingen te zoeken. Zo werden er intussen enkele dossiers opgestart voor kinderen die ouder dan 6j zijn of extra medische zorgen nodig hebben.

Begin 2022 nam het leger onder leiding van Mr. Damiba in Burkina Faso de leiding en pleegden ze een staatsgreep. President Kaboré werd aan de kant gezet. Het leger en de bevolking proberen op deze manier terug orde op zaken te stellen. Begin maart 2022 werd er door Mr. Damiba een nieuwe overheid aangesteld voor een termijn van 3jaar.

Onderstaande **tabel 23** geeft een overzicht van het aantal opgestarte dossiers en het aantal kandidaten nog op de wachtlijst.

Burkina Faso					
	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachtlijst
2009	3	0	0	0	3
2010	0	1	0	0	3
2011	0	1	1	1	1
2012	1	0	1	0	1
2013	1	2	0	0	2*
2014	5°	0	2	0	5*
2015	0	1	0	1	4·
2016	5°	2	1	1	7·
2017	0	1	2	0	5°
2018	5	3	1	0	9()
2019	3	3	4	0	8.
2020	1	1	3	0	6
2021	4°°	2	1	0	10*°°.

*= waarvan 1 familie tijdelijk opgeschort
°= waarvan 1 familie overstap van een ander herkomstland
·= waarvan 1 familie met toewijzing
··= waarvan 2 families met toewijzing
()= waarvan 3 families met toewijzing

4.4 Togo

- Verdragsland sinds 10/02/2010
- Centrale autoriteit adoptie: Comité National d'Adoption d'Enfants au Togo (CNAET)
- Actief sinds 22/02/2016
- Contactpersoon : Ria Etienne

Na dat in 2020 er weinig problemen door de pandemie werden ervaren leek dat zich in 2021 te keren. Helaas mochten we in 2021 geen enkele toewijzing ontvangen.

Naast vertragingen tgv COVID, werd ook de Président du CNAET, Comité National d'Adoption des Enfants au Togo, in april vervangen door Mr. Toatre TCHILTEME. Hij liet bracht het comité samen en bezocht verschillende crèches en kindertehuizen over heel Togo. Op deze manier wilde hij hen evalueren en informeren over de werking van de CNAET.

In 2021 kregen we bericht dat men nog maximaal 5 wachtende dossiers per samenwerking wenst. Dat betekent dat de wachtlijst voor ROH op 5 dossiers werd vastgelegd.

Begin 2022 kregen de Waalse collega's een toewijzing van een kindje. Dit was de eerste wijziging in de dossiers uit Togo sinds bijna een jaar. We kregen bericht dat de CNAET begrip heeft voor de langdu

Tabel 25 toont het verloop van de wachtlijst. Gezien het beperkte aantal plaatsingen is het belangrijk deze lijst onder controle te houden, maar het is ook belangrijk om voldoende dossiers ter plaatse te hebben zodat het niet telkens stilvalt.

De communicatie met de overheid (CNAET, Comité National d'Enfants au Togo) en onze Belgische ereconsul ter plaatse loopt zeer vlot. Ook met onze vaste contactpersoon, Ria Etienne, lopen de contacten zeer goed. Als Vlaamse staat zij families bij tijdens hun verblijf en tijdens de adoptieprocedure vertegenwoordigt zij onze adoptiedienst ter plaatse. In 2020 kregen we de informatie dat alleenstaanden toch een dossier mogen indienen, dat men sterk de voorkeur heeft voor koppels, maar dat alleenstaanden niet worden uitgesloten.

Tabel 24: overzicht dossierverloop Togo

	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachtlijst	
2012	3	0	0	0	3	proeffase
2013	0	0	0	0	3	
2014	0	1	0	0	3	
2015	1	1	1	0	3	
2016	2	1	2	1	2	
2017	2	0	0	0	4	
2018	1	1	0	0	4	
2019	1	2	2	0	4°	
2020	3	2	2	0	5	
2021	2	0	1	2	5	

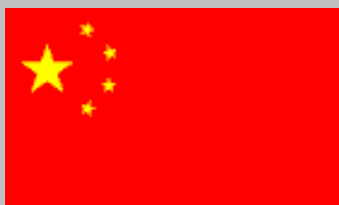
° er stapte één dossier over naar Togo van Haïti aangezien Haïti tijdelijk geschorst werd. Dit wil zeggen dat zij nog blijven wachten bij Haïti, maar tegelijk ook een dossier voor Togo mogen starten. In 2021 kregen zij een toewijzing uit Haïti, dus het dossier voor Togo werd stopgezet.

Togo draagt het Haagse Verdrag hoog in het vaandel. Begin 2022 vernamen we dat er voor binnenlandse adoptie ook een 100tal gezinnen staan te wachten. Conform het Haagse Verdrag krijgen zij altijd voorrang voor een adoptieprocedure.

In 2022 plannen we een kanaalbezoek aan Togo. Het is geleden van 2018 dat er iemand ter plaatse ging. Het is goed om nieuwe afspraken te maken en de werking af te stemmen.

4.3. China

- Beslissing VCA om het kanaal China aan Ray of Hope over te dragen: September 2008
- Erkenning door CCCWA 11 augustus 2009
- Akkoord VCA opstart Special Needs dossiers: december 2010, opstart eerste dossier april 2011
- Verdragsland

ROH realiseert al 10 jaar special needs adopties uit China. Het gaat hier vnl. over kinderen met een medische nood. We kunnen besluiten dat deze adopties niet altijd eenvoudig zijn, maar dat we een zeer grondige procedure hebben uitgewerkt. Op deze manier kunnen we, in overleg met de kandidaten, zeer duidelijk afbakenen voor welk kindprofiel de familie kan openstaan en in samenwerking met de artsen bepalen welke kinderen eventueel in aanmerking komen binnen dat profiel.

Omdat dit een duidelijke manier van werken is gebleken, zowel voor ons als voor de KA, hanteren we intussen een gelijkaardig systeem voor de special needs-adopties uit andere landen.

De 3 laatste dossiers die we hadden opgestart in 2019 en 2020, zijn intussen overgestapt naar andere landen met uitzondering van 1 familie. Voorlopig heeft China sinds juni 2021 geen

communicatie meer gedaan en lijkt er ook geen evolutie te zijn om de kinderen die reeds wereldwijd werden toegewezen, samen te brengen met hun families.

Ray of Hope besloot eind 2020 geen nieuwe dossiers meer op te starten in afwachting van vooruitzichten om te kunnen reizen.

4.4. Haïti - Proeffase

- **Werkzaam in Haïti van 1995 – 2003 (222 plaatsingen)**
- **Contactpersoon Yolette Aupont**
- **Verdrag van Den Haag wordt geratificeerd op 1 april 2014**
- **Opstart proeffase dec 2014**
- **Accreditatie oktober 2021 – September 2023. Alle twee jaar is er een nieuwe accreditatieronde.**

Na het bewogen jaar 2020, was 2021 opnieuw een zwaar jaar voor Haïti. De politieke onrusten en problemen die er zijn sinds eind 2018 zetten zich verder. In juli 2021 werd de Haïtiaanse president vermoord. Er volgde een grote stilte en erna kregen bendes steeds meer vrijheid. Er is angst voor kidnappings. Er is een permanent opvolgen van de situatie ter plaatse door het Belgische ereconsulaat. In augustus volgde een grote aardbeving dat vnl het zuidelijke schiereiland trof.

Door de problemen door de pandemie, maar ook door het gebrek aan veiligheid, heeft het IBESR een aanpassing aan de procedure georganiseerd. Op deze manier kunnen ze ervoor te zorgen dat de adoptieprocedures, voor de kinderen die er echt nood aan hebben, konden doorgaan. IBESR organiseert sindsdien een online familiarisatie, zodat het gesprek met de maatschappelijk werker kan doorgaan en het juridische proces van start kan gaan. Begin 2021 werd er een kindje toegewezen. Met deze toewijzing hebben we de online familiarisatie voor de eerste maal ervaren. Het is niet ideaal, maar wel een goed alternatief. Whatsapp werkt vlot in Haïti, dus

langs deze weg kan er contact gelegd worden met het kindje.

Juli 2021 dienden we de aanvraag voor verlenging van erkenning aan in Haïti en in oktober 2021 kregen we bericht dat we erkend waren tot en met september 2023. Na een eenmalige verkorte erkenning voor alle organisaties, was er terug opnieuw een erkenning van twee jaar. Er zijn in totaal

27 organisaties erkend, die elk één dossier per maand mogen indienen. 12 organisaties bevinden zich in Amerika. Daarmee zijn ze gezakt in het aantal dossiers dat mag worden ingediend van twee naar één per maand. Vanuit de dienst hanteren we een wachtlijstbeheer dat ook rekening houdt met mogelijkheden voor overstap naar andere kanalen wanneer het nodig is. We voorzien dus een wachtlijst van maximaal 9 wachtenden. Momenteel beperkt de wachtlijst zich tot 4 families, het is niet evident om kandidaten voor Haïti te vinden. Bovendien was de wachtlijst in 2021 leeg na de opschorting in 2020. Naast de onveiligheid en bijgevolg een lange adoptieprocedure, is de kostprijs van een adoptieprocedure in Haïti een belangrijke reden waardoor niet veel KA voor Haïti opstarten. Niettegenstaande heeft IBESR de kosten duidelijk uitgesplitst, verantwoord en gepubliceerd, het is een heel transparant proces geworden. De contactpersoon moet ook met cheques de bedragen gaan betalen zodat maximale controle mogelijk is.

Ook de werking is centraal georganiseerd en volledig conform het Haagse Verdrag; alle adopties lopen rechtstreeks via de Centrale Autoriteit, IBESR. Zij ontvangt ouderdossiers en wijst kinderen toe.

IBESR voorziet in vorming voor de biologische families die afstand doen van een kindje, zodat zij zeer goed op de hoogte zijn wat het betekent om een kind af te staan voor adoptie. Daarnaast doen zij ook de screening naar de motivatie voor afstand van de biologische ouders. Dit gebeurt voor het dossier kan worden geïnitieerd bij de rechtbank voor officiële afstand. Pas daarna kan een kindje adoptabel worden verklaard. We volgen de samenwerking nauwgezet op, ook rootsvragen zijn er regelmatig en die worden met alle zorg en ernst behandeld.

Tabel 25 geeft een overzicht van het verloop van de dossiers:

Haïti: overzicht dossiers						
	Inschrijving	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	Stopzettingen	aantal op wachtlijst zonder toewijzing	
2015	8	0	0	0	8	
2016	1	2*	0	1	7	
2017	2°	2	0	1	6	
2018	1	2	3	2	3	
2019	1	1	1	1	2	
2020	0	0	2	0	2	
2021	3	2*	0	1	3	

°1 familie stapte over van Ethiopië

* 1 toewijzing ging niet door omdat de KA de procedure stopzetten

4.5. Vietnam - Proeffase

- Werkzaam in Vietnam 1995 – 2003 (187 plaatsingen)
- Verdragsland
- 07/02/2014: Indiening inlichtingendossier
- 26/03/2014: Akkoord VCA opstart proefdossiers
- Erkenning door MOJ tot 30/06/2023
- Contactpersoon: Le Thi Thu Hong

De proeffase in Vietnam is lopende sinds 2014. Ray of Hope is in afwachting van de evaluatie door VCA van het proefkanaal.

Vietnam is net zoals alle landen ook getroffen door Covid19. In 2020 bleef het aantal besmettingen nog relatief laag. Maar in 2021, mede door de Delta variant, namen deze verschillende malen sterk toe. Deze variant zorgde ook voor veel zieken, hospitalisaties en overlijdens. Door een zeer strenge quarantaine mochten mensen niet buiten komen, alle procedures lagen dus stil.

We merken begin 2022 de opmars van de Omicron variant met exponentieel meer besmettingen maar minder zieken.

De maatregelen en beperkingen bleven van kracht en er werd sterk op toegezien. In 2022 zijn versoepelingen voorzien.

In 2021 konden we 1 kindje uit Vietnam toewijzen. Omwille van de inreisbeperking was een afreis in 2021 nog niet mogelijk maar dit

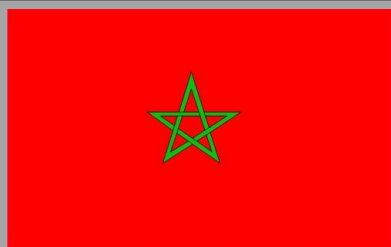
staat wel gepland voor 2022.

Tabel 26: Evolutie van de wachtlijst voor Vietnam

	VIETNAM					
	inschrijvinge n	toewijzingen	aankomsten: aantal kinderen	aankomsten: aantal dossiers	stopzettingen	aantal op wachtlijst
2015	2 + 5SN	0	0	0	0	2NSN+5SN
2016	1	1	1	1	2SN	2NSN+3SN
2017	0	2+1SN	2	2	0	2SN
2018	2SN	2SN	4	3	0	2SN
2019	1+ 1SN	0	0	0	0	1 + 3SN
2020	0	0	0	0	0	1 + 3SN
2021	0	1	0	0	2	1 + 1SN *

* 1 familie met toewijzing en 1 familie wachtend

4.6. Marokko - Proeffase

- Samenwerking overgenomen van de VZ door Ray of Hope vanaf 01/04/2012
- Contactpersoon: Souad Nour Alaoui
- Kefala procedure
- Geen verdragsland

Sinds 2018 had Ray of Hope de goedkeuring om 4 proefdossiers te starten in Marokko. Er werden dossiers opgestart en in 2019 en 2020 ontvingen we 2 kindvoorstellen, beiden uit Tanger. Er stopte 1 proefdossier vroegtijdig, dus er kon een nieuw dossier opgestart worden in 2021.

Door de wereldwijde pandemie duurde de procedures langer dan normaal voorzien. De reisrestricties zorgden ervoor dat de familie die in 2020 een toewijzing kreeg, pas in 2021 kon afreizen om hun kindje op te halen.

Nieuwe toewijzingen kwamen er in 2021 voor Ray of Hope niet. Een verklaring hiervoor is de wereldwijde pandemie en het veel trager werken van elke dienst. We wachten 2022 af voor verder nieuws.

4.7. Bhutan – afsluiten proeffase

- Prospectie aanvraag: augustus 2012
- 13/11/2015: indienen inlichtingendossier
- 11/05/2016: Akkoord VCA opstart proefdossiers
- Geen verdragsland
- Contactpersoon: Nyima Om

Ray of Hope diende in november 2015 het inlichtingendossier in en kreeg in mei 2016 het akkoord voor het opstarten van proefdossiers.

Aangezien er zich 5 jaar later nog steeds geen kandidaten hadden aangemeld, werd deze proeffase stopgezet.

4.8. Slovakije – proeffase goedgekeurd, on hold

Eind 2016 kreeg Ray of Hope de vraag van VCA om de mogelijkheden te bekijken in Slovakije gezien daar een goed contact was met de centrale autoriteit. De centrale autoriteit in Slovakije, CIPC (Centre for the International Legal Protection of Children and Youth) gaf aan dat zij kandidaat adoptieouders zoeken voor verschillende kindprofielen.

Sinds 2001 is in Slovakije het Verdrag van den Haag in werking. Zij werken volgens een sterk subsidiariteitsprincipe waarbij alle mogelijkheden worden nagegaan om de kinderen in eigen land

te plaatsen. In 2017 werd een inlichtingendossier opgemaakt en werd dit ingediend bij VCA. We kregen positief bericht voor het opstarten van proefdossiers.

Van 4 tot 7 juni 2018 bracht Ray of Hope, samen met VCA een kanaalbezoek ter plaatse. We hadden er een ontmoeting met de centrale autoriteit (CIPC), een rechter, lokale overheid en kindertehuis. Het kanaalbezoek kon ons helaas geen antwoord bieden op onze vragen omtrent de adoptabiliteitsverklaring van de kinderen. Ray of Hope zal pas proefdossiers opstarten nadat er duidelijkheid is over de adoptabiliteit van de kinderen.

Hiertoe trok de voorzitter en de coördinator in november 2019 naar Slovakije om er een congres bij te wonen omtrent interlandelijke adoptie. We maakten van de gelegenheid gebruik om het oosten van het land te bezoeken. Ook na dit kanaalbezoek eindigden we met een groot dilemma:

er zijn kinderen in nood, die in een instelling opgroeien en waarvoor we een thuis kunnen zoeken. Maar als we die gaan adopteren werken we mee aan een scheefgetrokken systeem van diepgewortelde discriminatie waarbij kinderen uit hun gezin worden weggehaald, omdat de ouders er niet goed voor zorgen. Oorzaak van het hele systeem is dat deze gezinnen geen kansen krijgen.

Als we naar het subsidiariteitsprincipe kijken, stellen we vast dat er in Slovakije veel gezinnen kinderen willen adopteren, maar geen kinderen met een Roma afkomst.

In 2020 zijn we niet grondig ingegaan op dit dilemma, mede wegens gebrek aan KA voor de andere landen, leek het ons niet opportuun om nog een samenwerking voor kinderen met een moeilijke achtergrond op te starten. Wel kregen we de begeleiding van de nazorg van een familie die een zelfstandige adoptie zal doen uit Slovakije. We zullen dit in 2021 nauwgezet opvolgen. Mogelijks wordt dit dilemma ook voorgelegd aan het ethisch comité.

Er werd een dossier van zelfstandige adoptanten opgestart, we zouden voor hen de nazorg opnemen. We konden zo van op de zijlijn de adoptieprocedure volgen, maar de KA hebben zelf het dossier stopgezet in 2022. Hiermee sluit ROH de mogelijke opstart in Slovakije af.

4.9. Ethiopië – Roots

Op dinsdag 09/01/2018 stemde het Ethiopische Parlement over een wijziging van de artikels 193 en 194 van "Revised Family Code 2000/213", die handelen over adoptie door buitenlanders. Met 540 stemmen voor en 6 stemmen tegen werden beide artikels aangepast zodat adopties door personen met een buitenlandse nationaliteit niet meer toegelaten zijn in Ethiopië. De principebeslissing van de Ethiopische overheid om te stoppen met internationale adopties werd reeds in april 2017 genomen, maar de wetgeving wordt pas in 2018 aangepast. Met de beslissing van het Ethiopische Parlement valt dus definitief het doek over de buitenlandse adopties vanuit Ethiopië.

Er kwam in 2019 veel aandacht rond adopties uit Ethiopië door een getuigenis in HLN waarna Ray of Hope gehoord werd op een speciale hoorzitting omtrent adopties uit Ethiopië.

Ray of Hope doet zoals steeds zijn uiterste best om zo duidelijk en transparant mogelijk te werken. Ray of Hope engageert zich om, ondanks dat de werking in Ethiopië stopgezet werd, de roots- en nazorgvragen te blijven opnemen. Hiervoor werd er een nieuwe contactpersoon gezocht en gevonden. Ook in 2020 waren er intense contacten met plaatselijke contactpersonen rond rootsvragen. Maar de pandemie heeft een grote invloed op de werking. Rootszoektochten vielen stil, men beperkte de rondreizen.

Daarnaast brak er een oorlog uit in de Tigray regio wat zorgde voor onrusten in het hele land. In 2021 was het wisselend qua onrusten in Ethiopië, vooral in het noorden en voor de Tigray bevolking.

In 2021 werden de zoektochten wel opnieuw opgepikt, er kon terug meer gereisd worden.

4.10. Sri Lanka – Roots

In 2017 besloten we het kanaal stop te zetten.

In 2018 kregen we de boodschap vanuit VCA dat alle rootsvragen via hen gesteld moesten worden. Alle contacten zijn dus stopgezet.

Voor zoekvragen moeten geadopteerden zich nu richten tot VCA, pas begin 2020 kwam hier een eerste resultaat.

We kwamen met VCA tot overeenkomst dat de begeleiding van de geadopteerde en de adoptieouders door ons zou gebeuren zodat er ook voldoende aandacht kon zijn om de concrete vraag uit te klaren en te begeleiden.

In 2021 is er uitgezocht hoe een DNA onderzoek zou kunnen gebeuren, maar helaas blijft het toch niet evident voor VCA om een dossier van zo kortbij op te volgen. De familie heeft dus geen nieuws meer ontvangen.

4.11. Landen in Onderzoek

Heel wat kanalen zijn in onderzoek bij Ray of Hope. De dienst voldoet aan de vereisten van vijf herkomstlanden waaruit de laatste drie jaren kinderen thuishkwamen. An sich zijn nieuwe proefkanalen niet noodzakelijk. Neemt niet weg dat we het als dienst belangrijk vinden om waar noden zijn deze te beantwoorden. Daarnaast moeten we er ook rekening mee houden dat indien een samenwerking wordt stopgezet er mogelijkheden zijn voor heroriëntatie. In 2021 werd er echter besloten door de Vlaamse regering dat kanaalonderzoeken en contacten met overheden uitsluitend bij VCA komt te liggen. Zij werken ook een beslissingskader inzake samenwerkingen. Hierdoor is er in 2021 niet veel gewijzigd wat betreft de kanalen in onderzoek. Hopelijk wordt het in 2022 gauw duidelijk wat de effectieve planning is van de overheid om de samenwerkingen al dan niet nog uit te bouwen.

Hieronder wordt de stand van zaken van de landen in onderzoek weergegeven.

4.11.1. Burundi

- Aanvraag kanaalonderzoek 11/04/'07
- Indiening voorlopige kanaalcontrole 13/09/'07
- Akkoord VCA tot verderzetting kanaalonderzoek: 17/10/'07
- kanaalonderzoek ingediend op 05/02/2009
- Verdragsland

Burundi geeft aan dat het veel belang hecht aan het Verdrag van Den Haag en dit ook correct wenst uit te voeren. Niettegenstaande dit gegeven is het wel zeer moeilijk gebleken om er erkend te worden als adoptiedienst.

VCA kon tot op heden nog geen akkoord geven om proefdossiers te starten. Om in Burundi te mogen starten met adopties dient Ray of Hope ook in Burundi erkend te worden. Het erkenningsdossier van Ray of Hope is ter plaatse meermaals zoek geraakt. In 2014 leek er vooruitgang te zijn maar nadien kwam het dossier opnieuw vast te zitten bij de overheid.

In februari 2015 stuurde Mr. Harushimana (toenmalige contactpersoon) een voorstel tot overeenkomst door voor een contactpersoon ter plaatse. We hadden verwacht dat een vertegenwoordiger van Ray of Hope in 2015 naar Burundi zou afreizen om een overeenkomst te ondertekenen met de overheid

en een update van de vorige kanaalcontrole uit te voeren. Echter wegens onrust sedert maart 2015 in Burundi kwam het aanvraagdossier van Ray of Hope en de planning voor een kanaalbezoek terug stil te liggen.

Via het Vlaams Centrum voor Adoptie werd er in 2016 een zelfstandige adoptie gerealiseerd in Burundi. De familie deed dit met behulp van een advocaat ter plaatse. Ray of Hope nam contact op met deze advocaat en hij slaagde erin om het dossier nieuw leven in te blazen. We hadden gehoopt in 2019 het kanaalonderzoek af te ronden maar dit is helaas niet gelukt. Er zijn nog onduidelijkheden omtrent erkenningsvoorwaarden als adoptiedienst die eerst moeten uitgeklaard worden.

In 2020 en 2021 werd er weinig evolutie gemaakt. We bekijken hoe we dit in de toekomst verder kunnen uitwerken en wat de mogelijkheden nog zijn gezien de nieuwe taken van de adoptiedienst om deze prospectie verder op te nemen.

4.11.2. Rwanda

- Aanvraag kanaalonderzoek 29/09/2017
- Advies wetgeving VCA:21/12/2017
- Verdragsland

Ray of Hope diende een aanvraag tot onderzoek in op 29/09/2017.

Men heeft gedurende lange tijd geprobeerd om binnenlands oplossingen te vinden voor de kinderen waardoor interlandelijke adopties niet toegelaten waren.

Intussen heeft de overheid aangegeven dat interlandelijke adopties terug toegelaten zijn vanuit Rwanda.

Sindsdien werd dit terug meer opgevolgd, maar uit de praktijk bleek in 2019 dat er nog geen interlandelijke adopties gebeurden. Daarnaast is de communicatie met de centrale autoriteit niet gemakkelijk omdat zij enkel van centrale autoriteit tot centrale autoriteit willen communiceren, wat een samenwerking niet gemakkelijker maakt.

Het uitwerken van dit kanaal heeft in 2021 weinig evolutie gekend. We bekijken de mogelijkheden en of er evoluties zijn voor interlandelijke adopties.

4.11.3. Benin

- Prospectie aanvraag: september 2011
- Toestemming om onderzoek te starten: september 2011
- Verdragsland

In februari 2012 stuurden we de wetgeving door naar VCA waarna we in maart 2012 negatief advies van de VCA ontvingen voor het verderzetten van het onderzoek naar de mogelijkheden van adoptie uit Benin.

Ray of Hope besliste om het onderzoek niet stop te zetten en legde contact met de Ambassade van Benin en met een contactpersoon ter plaatse nl. Mevr. Esther Orou.

De procedure tot het ratificeren van het Haags verdrag en het oprichten van een centrale autoriteit in Benin heeft heel veel tijd in beslag genomen en zorgde ervoor dat het zeer moeilijk was om de nodige informatie te bekomen.

Op 1 oktober 2018 trad het Verdrag van Den Haag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en de samenwerking met

betrekking tot interlandelijke adoptie in Benin in werking.

In 2019 en 2020 was er nog geen beslissing rond o.a. de erkenningsvoorwaarden als dienst. Ook in 2021 werd hier geen evolutie gemaakt. Van zodra deze wetgeving getekend is en in voege is, hopen we het inlichtingendossier te kunnen afwerken voor VCA.

4.11.4. Democratische republiek Congo

In mei 2013 werden we gecontacteerd door mevrouw Chris Philipsen, secretaris van een Belgische vzw genaamd Zaba-kina. Zij stelde ons de vraag of een eventuele samenwerking met het weeshuis dat ze in Boma, Congo, steunt mogelijk zou zijn. De vzw had zelf reeds contact opgenomen met VCA en ook daar werden de mogelijkheden tot samenwerking met een dienst mogelijk geacht.

In juni 2013 bezorgden we de wetgeving aan VCA waarna we advies van de VCA ontvingen voor het onderzoeken van de mogelijkheden van adoptie uit DR Congo.

Chris Philipsen bracht ons in contact met père Antoine Phambu Lutete, directeur van CREROEA, die samen met ons het programma uitwerkte voor een kanaalonderzoek ter plaatse. Eind oktober 2013 vertrokken twee bestuurders van Ray of Hope naar DR Congo. Zij dienden een erkenningsdossier in bij de

plaatselijke autoriteiten en legden de contacten in functie van een eventuele samenwerking.

Uit de contacten bleek dat het niet evident werken zal zijn in Congo, maar dat een samenwerking met het weeshuis CREROEA mogelijk is. Er zou gewerkt worden met een contactpersoon in Kinshasa die ons zal vertegenwoordigen, m.n. Dr. Baudry. Hij is arts van opleiding en heeft in 2014 in België een stage gelopen bij het UZA. Hierdoor kon hij ook kennismaken met de werking van Ray of Hope. Dr. Baudry bracht in 2015 een bezoek aan het weeshuis CREROEA in Boma en besprak ook de samenwerking met père Antoine Phambu Lutete. Hij bezocht er de kinderen.

In 2014 besliste Congo tot een moratorium waardoor kinderen na de adoptieprocedure het land niet mochten verlaten. Hierdoor besloot VCA geen akkoord te geven voor opstart van een proeffase. Tot eind 2015 was het moratorium nog van kracht, maar werden met mondjesmaat uitgangspersmissies afgeleverd. In 2016 werd er gewerkt aan een wetwijziging en was er de hoop dat deze in voege kon treden, zodat er een samenwerking opgestart kon worden. Tot op heden is dit nog niet gebeurd.

Ray of Hope volgt dit kanaal van kortbij op om een samenwerking te starten van zodra dit toegelaten is. In 2017 kregen we van de overheid de melding dat ons dossier in behandeling is genomen. We moesten de erkenning laten verlengen. Gezien de onmogelijkheid om op te starten op dit moment zijn we hier niet op ingegaan.

In januari 2019 werd Félix Antoine Tshisekedi de nieuwe president in Congo. De contacten tussen België en Congo worden opnieuw aangehaald. Daarnaast kwam er een onderzoek naar recente adopties uit Congo. Voorlopig kunnen we dus nog niets betekenen voor de kinderen die een thuis zoeken in het weeshuis in Boma, maar we behouden intens contact ter plaatse. In 2020 is de nood aan adoptieouders meermaals gebleken. Indien er meer duidelijkheid komt over adoptieprocedures zal Ray of Hope niet nalaten een nieuwe aanvraag tot samenwerking te doen aan VCA. De nood aan adoptieouders is groot in Congo.

Helaas heeft Congo het Haagse Verdrag niet geratificeerd. Dit betekent dat de kans weinig reëel is dat met het nieuwe beslissingskader in de toekomst nog met Congo zal mogen worden samengewerkt.

5 Evaluatie

5.1 Evaluatie van de werking

Zowel de adoptanten als de medewerkers evalueren de dagelijkse werking van Ray of Hope. Deze evaluaties gebeuren zowel op een informele als een formele manier.

Voor adoptieouders zijn er volgende manieren om de werking formeel te evalueren:

Elke familie krijgt op het moment van intake, in de overeenkomst, de toelichting hoe men opmerkingen kan delen. Ook de klachtenprocedure wordt meegegeven. Deze wordt herhaald in de voorbereidingsbundels, zodat de mensen daar zeker van op de hoogte zijn.

De evaluatie van de adoptieprocedure gebeurt via een eerste gesprek, kort na aankomst van het kindje in België (zie 3.2.8 aankomstgesprek). De teamleden kunnen dan onmiddellijk problemen of misverstanden vernemen. Voor elk kindje dat aankomt wordt een gesprek gepland, als het echt niet live kan gebeurt het online.

Een tweede manier waarop de ouders Ray of Hope kunnen evalueren, is via een **tevredenheidsmeting**. Met deze enquête wordt er in detail ingegaan op alle stappen in de procedure, en is er ruimte om vrij een aanvulling te doen. Deze krijgt de familie mee op het aankomstgesprek met de vraag het ingevuld terug te bezorgen. Omdat we niet altijd meer vlot reactie kregen op de brief die op papier werd meegegeven, bestaat de enquête nu ook digitaal. De resultaten worden geanalyseerd, besproken in team, er worden van daaruit doelstellingen geformuleerd. Normaalgezien worden deze kenbaar gemaakt in het jaarverslag. Omdat er in 2021 slechts drie kinderen thuiskwamen was dit aantal niet representatief en niet te vergelijken met andere jaren. We hanteerden dus een andere evaluatie om doelstellingen te formuleren. Maar bepaald het belevingsonderzoek van Arteveldehogeschool (zie bijlage).

We gingen met het team aan de slag rond dit onderzoek en formuleerden 2 essentiële doelstellingen:

DS 1: Versterken van de dialoog/opkrikken van het niveau van de dialoog

DS 2: jaarlijks samenbrengen van KA, AO, GA zodat uitwisseling ontstaat

Hiermee zijn we concreet aan de slag gegaan. Met als resultaat 'customer journey', de vernieuwde website online, gesloten facebook meer inzetten.

De tweede doelstelling werd al gerealiseerd door het samenbrengen van adoptiegezinnen voor Togo, gezien de Coronamaatregelen worden volgende bijeenkomsten in 2022 georganiseerd.

BIJLAGE 1 : Samenvatting van het Belevingsonderzoek 'Adoptieouders en geadopteerden over hun adoptietraject bij Ray of Hope'.

Samenvatting van het onderzoek uitgevoerd door de Arteveldehogeschool in opdracht van Ray of Hope⁹

Vanuit de zorg voor kwaliteit van haar begeleiding wilde Ray of Hope nagaan hoe adoptieouders en geadopteerden de begeleiding door ROH in de voorbije 25 jaar hebben ervaren. Aan de hand van vragenlijsten, interviews en focusgroepsgesprekken werd gepeild naar de periode vóór de aankomst van het kind alsook naar nazorg en rootsbegeleiding. Het onderzoek werd uitgevoerd door Arteveldehogeschool van maart tot december 2020. Een zo divers mogelijke groep van adoptieouders en geadopteerden werd daarbij bevraagd, achtereenvolgens via een vragenlijst, een reeks interviews en focusgroepen. 58 respondenten vulden de enquête in, 49 unieke respondenten werden bevraagd, hetzij via een interview, hetzij via een focusgroep. Kanttekening daarbij was dat er minder geadopteerden deelnamen.

Uit het onderzoek komen zowel sterktes van de adoptiedienst als aanbevelingen voor verbetering naar voor. Deze werden geformuleerd in vorm van een kijkkader.

Hieruit kunnen we aflezen dat vertrouwen een sleutelrol heeft, reeds vanaf de allereerste contacten. Naast expertise zijn een goede relatie en communicatie bepalend. Communicatie moet correct, duidelijk en transparant zijn, maar ook gebaseerd op interesse en persoonlijk contact. Meestal wordt de communicatie door ROH ervaren als warm, persoonlijk en gemoedelijk. Indien dit onvoldoende werd ervaren, leidt dit tot ongenoegen en frustratie. Omdat het adoptietraject vaak onzeker en onvoorspelbaar is, moet er altijd duidelijk worden gecommuniceerd ook als niet alles helder is.

Ray of Hope moet proactief zijn in zijn communicatie: niet enkel antwoorden op vragen maar ook zelf het initiatief nemen. Actieve communicatie vanuit ROH wordt ervaren als een erkenning voor de onzekerheid waarmee ouders in de lange wachtperiode te maken hebben.

In de relatie met Ray of Hope vinden ouders het belangrijk dat er afstemming en gelijkwaardigheid is.

Afstemming betekent dat de adoptiedienst antwoorden geeft op de concrete vragen en verwachtingen die leven. Hierbij moet rekening gehouden worden met de diversiteit aan verwachtingen en noden. Deze kunnen zeer verschillend zijn en vergen dus een persoonlijke

⁹ De Beir, S. & Defour, K. (2020). *Belevingsonderzoek: adoptieouders en geadopteerden over hun adoptietraject*. Dienstverleningsproject in opdracht van adoptiedienst Ray of Hope

aanpak.

Gelijkwaardigheid betekent dat ROH zich niet superieur of betuttelend opstelt en uitwisseling met andere ouders mogelijk maakt.

De expertise slaat vnl. op adoptieprocedures, kennis over het herkomstland, begeleiding bij afreizen, het werk van de contactpersoon.

De geadopteerden ervaren een andere relatie met ROH dan de adoptie-ouders. Zij hebben immers niet zelf gekozen voor de adoptiedienst. Ook voor hen zijn vertrouwen, relatie en communicatie doorslaggevend. De identiteitsvraag is heel belangrijk voor de geadopteerden. Zij kiezen zelf al dan niet beroep te doen op Ray of Hope voor hulp hierbij. Vragen over hun 'anders zijn' en over soms discriminerende reacties van de omgeving, moeten bespreekbaar zijn.

Vertrouwen vanuit respect voor hun identiteitsvragen is cruciaal, maar ook tempo en behoefte van de geadopteerde moeten de leidraad zijn. Erkenning voor hun eigen unieke beleving van adoptie en sensitiviteit voor hun 'anders zijn' is heel belangrijk. De geadopteerde moet zich veilig voelen om te kunnen praten en vragen te stellen. Hij kiest zelf of hij daarin al dan niet wil begeleid worden.

Communicatie moet transparant zijn en vertrekken vanuit gelijkwaardigheid. Openheid en eerlijkheid wordt verwacht. Geen informatie mag worden achter gehouden. De geadopteerden wensen ook meer duidelijkheid over het aanbod van Ray of Hope. Ze willen weten waarvoor en bij wie ze terecht kunnen en hebben nood aan rolmodellen.

Geadopteerden kampen met een dubbel gevoel. Ze willen enerzijds dankbaar zijn tegenover hun adoptieouders, maar willen anderzijds ook vrij kunnen spreken over hun gemis aan biologische wortels.

Het onderzoeksrapport formuleert tot slot als aanbevelingen voor ROH:

- Inzetten op een zo persoonlijk mogelijk aanpak die aansluit bij de beleving van de ouders.
- Professioneel handelen steeds toetsen aan 'vertrouwen-relatie-communicatie'.
- Eigen expertise verder ontwikkelen maar ook afbakenen. Nazorg is hier belangrijk. Doorverwijzen voor die aspecten die niet tot de kerntaak behoren.
- Aandacht voor de stem van de geadopteerde met aandacht voor identiteitsvragen en maatschappelijke context van adoptie. Proactief communiceren met de doelgroep en duidelijk maken waar ze terecht kunnen met welke vragen.
- Duidelijkheid rond de functie van nazorgrapporten

Om deze aanbevelingen in de praktijk om te zetten, deed Ray of Hope beroep op 'Wilde Zwanen', een bureau dat organisaties coacht. Er werden 2 hoofddoelstellingen geformuleerd:

- Versterken van de dialoog met geadopteerden en (kandidaat-)adoptanten vertrekkend vanuit gelijkwaardigheid.
- Samenbrengen van geadopteerden en (kandidaat-)adoptanten zodat uitwisseling ontstaat.

Deze doelstellingen worden nu omgezet in een praktijkgerichte aanpak met het oog op verduidelijken van verwachtingen en mogelijkheden van Ray of Hope voor de geadopteerden en de (kandidaat-)adoptanten, creëren van openheid en cultural awareness en dit binnen een gelijkwaardige relatie met zowel geadopteerden als (kandidaat-)adoptanten.

Tot slot willen we vanuit Ray of Hope alle geadopteerden en adoptanten bedanken die ons geholpen hebben bij dit onderzoek! Jullie openheid maakt dat wij onze werking kunnen verbeteren.

Dankuwel!

Bijlage 2: Verslag 1^e denkdag 'adoptie bij de tijd'